

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 15 Márta 2022
(OR. en)

7226/22

Comhad Idirinstitiúideach:
2021/0214(COD)

ECOFIN 229
ENV 232
CLIMA 113
UD 57
FISC 74

TORADH NA nIMEACHTAÍ

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	na toscaireachtaí
Ábhar:	Dréacht-Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha - <i>Cur chuige ginearálta</i>

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo téacs an dréacht-Rialacháin tar éis an phlé a rinneadh sa Chomhairle (ECOFIN) an 15 Márta 2022.

DRÉACHT

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 192(1) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a tharchur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa¹,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún²,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

¹ IO C, lch.. [Nóta chuig Oifig na bhFoilseachán: cuir isteach uimhir na tuairime]

² IO C, lch.. [Nóta chuig Oifig na bhFoilseachán: cuir isteach uimhir na tuairime]

- (1) Leag an Coimisiún amach, ina theachtaireacht maidir leis an gComhaontú Glas don Eoraip³, straitéis nua fáis a bhfuil d'aidhm aici an tAontas a chlaohlú ina shochaí chóir rathúil, ag a mbeidh geilleagar nua-aimseartha iomaíoch a bheidh tíosach ar acmhainní, nach mbeidh aon ghlanastaíochtaí (líon na n-astaíochtaí lúide na haistrithe) gás ceaptha teasa ('astaíochtaí GCT') ann in 2050, agus ina mbeidh an fás eacnamaíoch díchúpláilte ó úsáid acmhainní. Tá sé d'aidhm ag an gComhaontú Glas don Eoraip freisin caipiteal nádúrtha an Aontais a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú, agus sláinte agus dea-bhail na saoránach a chosaint ar rioscaí agus ar thionchair a bhaineann leis an gcomhshaol. San am céanna, ní mór an claohlú sin a bheith cóir agus cuimsitheach, gan duine ar bith a fhágáil ar lár. D'fhógair an Coimisiún freisin ina Phlean Gníomhaíochta AE: I dtreo Uisce, Aer agus Ithir Saor ó Thruailliú⁴ go gcuirfí chun cinn ionstraimí agus dreasachtaí ábhartha chun feabhas a chur ar chur chun feidhme an phrionsabail gurb é údar an truaillithe a íocfaidh as mar a leagtar amach in Airteagal 191(2) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh ('CFAE') agus dá réir sin chun céimniú amach an truaillithe saor in aisce a thabhairt chun críche d'fhonn an leas is fearr is féidir a bhaint as sineirgí idir an dícharbónú agus an uaillmhian maidir le truailliú nialasach.
- (2) Tháinig Comhaontú Pháras⁵, a glacadh faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide ('UNFCCC') i mí na Nollag 2015, i bhfeidhm i mí na Samhna 2016. Tá aontaithe ag na Páirtithe i gComhaontú Pháras, in Airteagal 2 den Chomhaontú, an méadú ar an meánteocht dhomhanda a choimeád go mór faoi 2 °C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch agus iarrachtaí a dhéanamh teorainn a chur leis an méadú teochta ag 1.5 °C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch.
- (3) Is éard atá i gcoilár an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip dul i ngleic le dúshlán a bhaineann leis an aeráid agus leis an gcomhshaol chomh maith le cuspóirí Chomhaontú Pháras a bhaint amach. Is mó arís anois an luach atá ag baint leis an gComhaontú Glas don Eoraip i bhfianaise thionchair an-tromchúiseach phaindéim COVID-19 ar shláinte agus ar dhea-bhail eacnamaíoch shaoránaigh an Aontais.

³Teachtaireacht ón gCoimisiún an 11 Nollaig 2019 dar teideal *The European Green Deal* [An Comhaontú Glas don Eoraip] (COM(2019) 640 final).

⁴Teachtaireacht ón gCoimisiún an 12 Bealtaine 2021 dar teideal *Pathway to a Healthy Planet for All* [Conair i dtreo Pláinéad Sláintiúil do Chách] (COM(2021) 400).

⁵ IO L 282, 19.10.2016, lch. 4

- (4) Tá an tAontas tiomanta a astaíochtaí GCT ar fud an gheilleagair a laghdú 55 faoin gcéad ar a laghad faoi 2030 faoi bhun leibhéil 1990, faoi mar a leagtar amach san aighneacht a cuireadh faoi bhráid UNFCCC thar ceann an Aontais Eorpaigh agus a Bhallstát maidir le nuashonrú an rannchuidithe arna chinneadh go náisiúnta ón Aontas agus óna Bhallstáit⁶.
- (5) Le Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷ cumhdaítear sa reachtaíocht an sprioc maidir le haeráidneodracht ar fud an gheilleagair faoi 2050. Bunaítear freisin leis an Rialachán seo gealltanas atá ceangailteach ar an Aontas astaíochtaí GCT a laghdú 55 faoin gcéad ar a laghad faoi bhun leibhéil 1990 faoi 2030.
- (6) Leis an Tuarascáil Speisialta ón bPainéal Idir-Rialtasach ar an Athrú Aeráide maidir leis na tionchair a ghabhann le méaduithe teochta domhanda 1.5 °C os cionn na leibhéil réamhthionsclaíoch agus na conairí astaíochta GCT domhanda atá gaolmhar leis sin⁸, cuirtear bunús láidir eolaíoch ar fáil chun dul i ngleic leis an athrú aeráide agus léirítear inti gur gá dlús a chur leis an ngníomhaíocht ar son na haeráide. Dearbhaítear sa tuarascáil sin go bhfuil géarghá le hastaíochtaí GCT a laghdú chun an dóchúlacht go dtarlódh teagmhais adhaimsire a laghdú, agus gur gá an t-athrú aeráide a theorannú go méadú teochta domhanda 1.5 °C. Meabhraítear san ionchur ó Mheitheal I sa Séú Tuarascáil Mheasúnaithe ó IPCC⁹ go bhfuil tionchar á imirt cheana féin ag an athrú aeráide ar gach réigiún ar domhan agus go dtiocfaidh méadú ar na hathruithe aeráide sna blianta amach romhainn i ngach réigiún. Cuirtear i bhfios go láidir sa tuarascáil sin nach mbeidh sé indéanta an téamh a theorannú go 1.5 °C nó fiú 2 °C, mura ndéanfar laghduithe láithreacha, meara agus mórsála ar astaíochtaí gás ceaptha teasa.

⁶ [Comhairle](#) an Aontais Eorpaigh ST/14222/1/20/REV1.

⁷ Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2018/1999 ('An Dlí Aeráide Eorpach') (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1).

⁸ an Painéal Idir-Rialtasach ar Athrú Aeráide, 2018: *Global Warming of 1.5°C*. Tuarascáil Speisialta ón bPainéal Idir-Rialtasach ar Athrú Aeráide maidir le tionchair an téimh dhomhanda 1.5 °C os cionn na leibhéil réamhthionsclaíoch agus na conairí astaíochtaí gás ceaptha teasa domhanda atá gaolmhar leis sin, i gcomhthéacs an fhreagairt dhomhanda a neartú ar an mbagairt a bhaineann leis an athrú aeráide, ar an bhforbairt inbhuanaithe agus ar iarrachtaí an bhochtaineacht a dhíothú [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, agus T. Waterfield (eagarthóirí)].

⁹ an Painéal Idir-Rialtasach ar Athrú Aeráide, 2021: *Athrú aeráide 2021: Bunús Eolaíochta Fisicí*. Ionchur ó Mheitheal I sa Séú Tuarascáil Mheasúnaithe ón bPainéal Idir-Rialtasach ar an Athrú Aeráide [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S. L. Connors, C. Péan, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M. I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T. K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekçi, R. Yu agus B. Zhou (eagarthóirí.)]

- (7) Tá beartas uailmhianach maidir leis an ngníomhaíocht ar son na haeráide á shaothrú ag an Aontas agus tá creat rialála curtha i bhfeidhm aige chun a sprioc maidir le laghdú astaíochtaí GCT a bhaint amach faoi 2030. Is é atá sa reachtaíocht lena gcuirtear an sprioc sin chun feidhme, *inter alia*, Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, lena mbunaítear córas maidir le lamháltais astaíochtaí gás ceaptha teasa a thrádáil laistigh den Aontas ('CTA AE') agus lena dtugtar isteach praghsáil chomhchuibhithe i ndáil le hastaíochtaí GCT ar leibhéal an Aontais le haghaidh earnálacha agus fo-earnálacha dianfhuinnimh, Rialachán (AE) 2018/842 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁰, lena dtugtar isteach spriocanna náisiúnta chun astaíochtaí GCT a laghdú faoi 2030, agus Rialachán (AE) 2018/841 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹¹, lena gceanglaítear ar na Ballstáit astaíochtaí GCT ó úsáid talún a chúiteamh le haistrithe astaíochtaí ón atmaisféar.
- (8) Fad agus atá cuir chuige bheartais ag líon suntasach comhpháirtithe idirnáisiúnta de chuid an Aontais nach mbíonn an leibhéal céanna uailmhéine aeráide mar thoradh orthu, tá riosca sceite carbóin ann. An sceitheadh carbóin, is rud é a tharlaíonn má dhéanann gnólachtaí in earnálacha nó i bhfo-earnálacha áirithe, ar chúiseanna costais a bhaineann le beartais aeráide, oibriochtaí táirgthe a athlonnú go tíortha eile, nó má ghlacann allmhairí ó na tíortha sin ionad earraí atá coibhéiseach ach nach bhfuil chomh dian céanna ó thaobh astaíochtaí GCT de. D'fhéadfadh méadú domhanda ar astaíochtaí iomlána na ngnólachtaí sin a bheith mar thoradh air sin, rud a chuirfeadh laghdú na n-astaíochtaí GCT i mbaol, laghdú a bhfuil géarghá leis má tá an domhan chun an mheánteocht dhomhanda a choimeád go mór faoi bhun 2 °C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch agus iarrachtaí a dhéanamh an méadú teochta a theorannú go 1,5 °C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch.

¹⁰ Rialachán (AE) 2018/842 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le laghduithe bliantúla ceangailteacha ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ag na Ballstáit ó 2021 go 2030 lena rannchuidítear leis an ngníomhú ar son na haeráide agus chun gealltanais a tugadh faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 (IO L 156, 19.6.2018, lch. 26).

¹¹ Rialachán (AE) 2018/841 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le hastaíochtaí agus aistrithe gás ceaptha teasa ó úsáid talún, athrú ar úsáid talún agus foraoiseacht a chur san áireamh i gcreat 2030 don aeráid agus don fhuinneamh, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 agus Cinneadh Uimh. 529/2013/AE (IO L 156, 19.6.2018, lch. 1).

- (9) An tionscnamh maidir le sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha ('SCCT') tá sé ina chuid den phacáiste 'Oiriúnach do 55'. Beidh an sásra sin ina eilimint riachtanach de bhosca uirlisí an Aontais chun an cuspóir maidir le hAontas aeráidneodrach faoi 2050 a chomhlíonadh i gcomhréir le Comhaontú Pháras trí aghaidh a thabhairt ar rioscaí sceite carbóin mar thoradh ar uaillmhian aeráide mhéadaithe an Aontais.
- (10) Na sásraí atá ann cheana lena dtugtar aghaidh ar an riosca sceite carbóin in earnálacha agus i bhfo-earnálacha ina bhfuil riosca sceite carbóin, is éard atá iontu sásraí lena ndéantar lamháltais CTA AE a leithdháileadh saor in aisce go hidirthréimhseach agus bearta airgeadais chun cúiteamh a dhéanamh ar chostais astaíochta indíri a thabhaítear ó chostais astaíochta GCT a chuirtear ar aghaidh i bpraghsanna leictreachais a leagtar síos in Airteagail 10a(6) agus 10b faoi seach de Threoir 2003/87/CE. Mar sin féin, le leithdháileadh saor in aisce faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh lagaítear an praghaschomhartha a thugann an córas do shuiteálacha a fhaigheann an leithdháileadh i gcomparáid leis an gceantáil iomlán agus, dá réir sin, cuireann sé isteach ar dhreasachtaí chun infheistíocht a dhéanamh i laghdú breise ar astaíochtaí.
- (11) Féachann an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha le hionadú a dhéanamh ar na sásraí sin atá ann faoi láthair trí aghaidh a thabhairt ar an riosca sceite carbóin ar bhealach difriúil, eadhon trí phraghsáil carbóin atá coibhéiseach le haghaidh allmhairí agus táirgí intíre a áirithiú. Chun aistriú diaidh ar ndiaidh ón gcóras reatha ina bhfuil lamháltais saor in aisce chuig SCCT a áirithiú, ba cheart SCCT a thabhairt isteach de réir a chéile de réir mar a chuirtear deireadh de réir a chéile le lamháltais saor in aisce in earnálacha a chumhdaítear le SCCT. Maidir le cur i bhfeidhm comhpháirteach agus idirthréimhseach lamháltais CTA AE a leithdháiltear saor in aisce chomh maith le cur i bhfeidhm an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha, níor cheart é a bheith mar thoradh orthu sin, i gcás ar bith, go bhfaigheadh earraí AE cóir níos fabhraí i gcomparáid leis an gcóir a fhaigheann earraí a allmhairítear isteach i gcríoch chustaim an Aontais.
- (12) Cé gurb é is cuspóir don sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha an riosca sceite carbóin a chosc, leis an Rialachán seo, thabharfaí spreagadh do tháirgeoirí ó thríú tíortha freisin teicneolaíocht a úsáid atá níos tíosaí ar astaíochtaí GCT, ionas go nginfi níos lú astaíochtaí.

- (13) Leis an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha, mar ionstraim chun sceitheadh carbóin a chosc agus astaíochtaí GCT a laghdú, ba cheart a áirithiú go bhfuil earraí a allmhairítear faoi réir córas rialála lena gcuirtear i bhfeidhm costais charbóin atá coibhéiseach leis na costais a bheadh le híoc faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh murach sin. Is beart aeráide é an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha agus leis sin, ba cheart an riosca sceite carbóin a chosc agus tacú le huailmhian mhéadaithe an Aontais maidir leis an athrú aeráide a mhaolú, mar aon le comhoiriúint do EDT a áirithiú san am céanna.
- (14) Ba cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo maidir le hearraí a allmhairítear isteach i gcríoch chustaim an Aontais ó thríú tíortha, ach amháin i gcás ina bhfuil táirgeadh na n-earraí sin faoi réir Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh cheana, agus sa chás sin, tá feidhm aige maidir le tríú tíortha agus tríú críocha, nó maidir le córas praghsála carbóin atá idirnasctha go hiomlán le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh.
- (15) I dtaca le tríú tíortha nó tríú críocha a dhéanfaí a chomhtháthú go hiomlán, nó a nascadh, de bharr aon chomhaontuithe a dhéanfaí amach anseo, le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais, chun na tríú tíortha nó na tríú críocha sin a eisiamh ón sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 de CFAE a tharmligean chuig an gCoimisiún i leith liosta na dtíortha in Iarscríbhinn II a leasú. Os a choinne sin, ba cheart na tríú tíortha agus na tríú críocha sin a eisiamh ón liosta in Iarscríbhinn II agus iad a bheith faoi réir sásra coigeartaithe carbóin ionas nach muirearaíonn siad an praghas CTA iarbhir ar earraí a onnmhairítear chuig an Aontas.
- (16) D'fhonn an riosca maidir le sceitheadh carbóin i suiteálacha amach ón gcósta a chosc, ba cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo maidir le hearraí, nó táirgí próiseáilte ó na hearraí sin de thoradh an nós imeachta próiseála isteach, a thugtar chuig oileán saorga, suiteáil sheasta nó ar snámh, nó aon struchtúr eile ar i scairbh ilchríochach Ballstáit i limistéar eacnamaíoch eisiach dearbhaithe ag Ballstát atá cóngarach do chríoch chustaim an Aontais. Ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún chun coinníollacha mionsonraithe a leagan síos maidir leis an sásra coigeartaithe carbóin a chur i bhfeidhm ar na hearraí sin sna cásanna sin.

- (17) Ba cheart na hastaíochtaí GCT atá le rialú leis an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a bheith ar aon dul leis na hastaíochtaí GCT sin a chumhdaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh i dTreoir 2003/87/CE, eodhon dé-ocsaíd charbóin ('CO₂') mar aon le, i gcás inarb ábhartha, ocsaíd nítriúil ('N₂O') agus sárflhuaracarbóin ('PFCanna'). Ba cheart feidhm a bheith ag an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha maidir le hastaíochtaí díreacha ó na GCTanna sin ó tháirgeadh earraí go dtí tráth an allmhairithe isteach i gcríoch chustaim an Aontais ar dtús, agus tar éis idirthréimhse agus tar éis measúnú breise a dhéanamh, feidhm a bheith aige maidir le hastaíochtaí indíreacha, amhail raon feidhme Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh.
- (18) Tá sé de chuspóir coiteann ag Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh agus ag an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha astaíochtaí GCT atá leabaithe sna hearnálacha agus sna hearraí céanna a phraghsáil trí lamháltais shonracha nó trí dheimhnithe sonracha a úsáid. Is de chineál rialála iad an dá chóras agus tá údar leo i ngeall ar an ngá le srian a chur le hastaíochtaí gás ceaptha teasa, i gcomhréir leis an gcuipóir comhshaoil ceangailteach a leagtar amach i ndlí an Aontais¹² chun glanastaíochtaí GCT an Aontais a laghdú 55 faoin gcéad ar a laghad faoi bhun leibhéil 1990 faoi 2030 agus chun aeráidneodracht ar fud an gheilleagair a bhaint amach faoi 2050.
- (19) Mar sin féin, le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, cé go gcuirtear dearbhteorainn ar na hastaíochtaí GCT ó na gníomhaíochtaí atá faoina raon feidhme agus go gceadaítear lamháltais a thrádáil (dá ngairtear 'córas teorannaithe agus trádála astaíochtaí'), níor cheart teorainn chainníochtúil ar allmhairí a bhunú leis an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha, chun a áirithiú nach ndéanfar sreafaí trádála a shrianadh. Thairis sin, cé go bhfuil feidhm ag Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh maidir le suiteálacha atá bunaithe san Aontas, ba cheart feidhm a bheith ag sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha maidir le hearraí áirithe a allmhairítear isteach i gcríoch chustaim an Aontais.

¹²Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2018/1999 ('An Dlí Aeráide Eorpach') (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1).

- (20) Tá gnéithe sonracha ag an gcóras SCCT i gcomparáid le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, lena n-áirítear gnéithe maidir le praghas na ndeimhnithe SCCT a ríomh, maidir leis an deis deimhnithe a thrádáil agus maidir le bailíocht na ndeimhnithe le himeacht ama. Tá na gnéithe sonracha sin ann de bharr an ghá le héifeachtacht an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a chaomhnú mar bheart chun sceitheadh carbóin a chosc le himeacht ama agus chun a áirithiú nach mbeidh ualach rómhór ag baint le bainistíocht an chórais maidir le hoibleagáidí a fhorchuirtear ar na hoibreoirí agus maidir le hacmhainní le haghaidh an rialtais, agus, san am céanna, leibhéal coibhéiseach solúbthachta atá ar fáil d'oibreoirí faoi CTA AE a chaomhnú.
- (21) Chun a éifeachtacht mar bheart chun sceitheadh carbóin a chosc a chaomhnú, ní mór an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a bheith ar aon dul le praghas CTA AE. Cé go ndéantar praghas na lamháltas a eisítear isteach sa mhargadh a chinneadh trí cheantanna ar mhargadh CTA AE, ba cheart praghas na ndeimhnithe SCCT a bheith ina léiriú measartha ar phraghas ceantanna den sórt sin trí mheánphraghsanna arna ríomh ar bhonn seachtainiúil. Léirítear go mion le meánphraghsanna seachtainiúla den sórt sin na luaineachtaí i bpraghas Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh agus fágann sé go mbeadh corrlach réasúnta ag allmhaireoirí chun leas a bhaint as athruithe ar phraghas CTA AE agus, san am céanna, áirithítear go mbeidh na húdaráis riaracháin in ann an córas a bhainistiú.

- (22) Faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, is é líon iomlán na lamháltas a eisítear (an ‘chaidhp’) a chinneann soláthar na lamháltas astaíochtaí agus a thugann deimhneacht maidir leis na hastaíochtaí uasta GCT. Is í an chothromaíocht idir an soláthar sin agus éileamh an mhargaidh a chinneann an praghas carbóin. Tá gá le ganntanas chun dreasacht phraghais a bheith ann. Toisc nach bhfuil sé beartaithe teorainn a fhorchur ar líon na ndeimhnithe SCCT atá ar fáil d’allmhaireoirí, dá bhféadfadh allmhaireoirí deimhnithe SCCT a thabhairt ar aghaidh agus a thrádáil, d’fhéadfadh sé dá thoradh sin go dtiocfadh ann do chásanna nach mbeadh praghas na ndeimhnithe SCCT ina léiriú a thuilleadh ar an éabhlóid ar an bpraghas CTA AE. Lagódh sé sin an dreasacht chun dícharbónú a dhéanamh le haghaidh earraí baile agus earraí allmhairithe, rud a chuirfeadh an sceitheadh carbóin chun cinn agus a chuirfeadh isteach ar chuspóir aeráide uileghabhálach an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha. D’fhéadfadh praghsanna difriúla d’oibreoirí ó thíortha difriúla a bheith mar thoradh air. Dá bhrí sin, de bharr gur gá a sheachaint nach mbaintear an bonn d’éifeachtacht agus de chuspóir aeráide an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha agus gur gá a áirithiú go dtugtar an chóir chéanna d’oibreoirí ó thíortha eile, tá údar le teorainneacha ar na deiseanna deimhnithe SCCT a thrádáil agus a thabhairt ar aghaidh. Mar sin féin, chun an deis d’allmhaireoirí a chaomhnú a gcostais a optamú, ba cheart soláthar a dhéanamh sa Rialachán seo le haghaidh córas inar féidir le húdaráis méid áirithe deimhnithe breise a athcheannach ó na hallmhaireoirí. Socraítear an méid áirithe sin ar leibhéal a thugann corrlach réasúnta d’allmhaireoirí chun a gcostais a ghíaráil thar thréimhse bhailíochta na ndeimhnithe agus a chaomhnaíonn an éifeacht fhoriomlán ar tharchur praghsanna san am céanna, rud a áirithíonn go gcaomhnaítear cuspóir comhshaoil an bhirt.
- (23) Ós rud é go bhfuil feidhm ag an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha maidir le hallmhairí earraí isteach i gcríoch chustaim an Aontais, seachas maidir le suiteálacha, ba ghá freisin feidhm a bheith ag oiriúnuithe agus simplithe áirithe sa chóras SCCT. Is é ba cheart a bheith i gceann de na simplithe sin córas dearbhaitheach inar cheart d’allmhaireoirí na hastaíochtaí iomlána fíoraithe GCT atá leabaithe in earraí a allmhairítear i mbliain féilire ar leith a thuairisciú. Ba cheart uainiú atá difriúil i gcomparáid le timthrialla comhlíontachta Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh a chur i bhfeidhm chun aon bhac a sheachaint a d’fhéadfadh a bheith ann mar thoradh ar oibleagáidí ar fhíoraitheoirí creidiúnaithe faoin Rialachán seo agus faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh.

- (24) I dtaca le pionóis, ba cheart do na Ballstáit pionóis a chur i bhfeidhm maidir le sáruithe ar an Rialachán seo agus a áirithiú go gcuirtear chun feidhme iad. Ba cheart méid na bpionós sin a bheith comhionann le méid na bpionóis atá i bhfeidhm faoi láthair laistigh den Aontas i gcás ina sáraítear Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh de réir Airteagal 16(3) agus (4) de Threoir 2003/87/CE. Mar sin féin, i gcás ina dtabharfaidh duine seachas dearbhóir údaraithe SCCT earraí isteach san Aontas gan oibleagáidí an Rialacháin seo a chomhlíonadh, ba cheart méid na bpionós sin a bheith níos airde chun a bheith éifeachtach agus athchomhairleach. Tá cur i bhfeidhm pionós faoin Rialachán seo gan dochar do chur i bhfeidhm pionós a d'fhéadfaí a fhórchur faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí náisiúnta as oibleagáidí ábhartha eile a shárú, go háirithe maidir le rialacha custaim.
- (25) Cé go bhfuil feidhm ag Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh maidir le próisis agus gníomhaíochtaí táirgthe áirithe, leis an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha ba cheart díriú go háirithe ar na hallmhairí earraí comhfhreagracha. Chuige sin, ní mór earraí allmhairithe a shainaithint go soiléir trí iad a aicmiú san Ainmníocht Chomhcheangailte¹³ ('AC') agus trí iad a nascadh le hastaíochtaí GCT leabaithe.
- (26) Ba cheart cumhdach táirgí an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a bheith ina léiriú ar na gníomhaíochtaí a chumhdaítear le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh arae tá an scéim sin bunaithe ar chritéir chainníochtúla agus cháilíochtúla atá nasctha le cuspóir comhshaoil Threoir 2003/87/CE agus toisc gurb é an córas rialála astaíochtaí GCT is cuimsithí dá bhfuil san Aontas é.

¹³ Rialachán (CEE) Uimh. 2658/87 ón gComhairle an 23 Iúil 1987 maidir leis an ainmníocht taraife agus staidrimh agus leis an gComhtharaif Chustaim (IO L 256, 7.9.1987, lch. 1).

- (27) Maidir le raon táirgí a shocrú le haghaidh an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha lena léirítear na gníomhaíochtaí a chumhdaítear le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, bheadh sé sin ina rannchuidiú chun a áirithiú nach gcuirfear cóir is lú fabhar ar tháirgí allmhairithe ná mar a chuirfear ar tháirgí comhchosúla de bhunús baile.
- (28) Cé gurb é cuspóir foriomlán an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha cumhdach táirgí leathan a bheith ann, ba stuama tosú le líon áirithe earnálacha le táirgí atá measartha aonchineálach mar a bhfuil riosca sceite carbóin. Liostaítear earnálacha AE a mheastar a bhfuil riosca sceite carbóin ag roinnt leo i gCinneadh Tarmligthe 2019/708 ón gCoimisiún¹⁴.
- (29) Ba cheart na hearraí faoin Rialachán seo a roghnú tar éis anailís chúramach a dhéanamh ar a n-ábharthacht i dtéarmaí astaíochtaí GCT carntha agus i dtéarmaí riosca sceite carbóin sna hearnálacha CTA AE comhfhreagracha agus, san am céanna, castacht agus an t-ualach riaracháin a theorannú. Go háirithe, ba cheart bunábhair agus buntáirgí a chumhdaítear le CTA AE a chur san áireamh sa roghnúchán iarbhrí, agus é mar chuspóir leis sin a áirithiú go mbeidh astaíochtaí atá leabaithe i dtáirgí atá dian ar astaíochtaí a allmhairítear isteach san Aontas faoi réir praghas carbóin atá coibhéiseach leis an bpraghas carbóin a chuirtear i bhfeidhm ar tháirgí AE, agus chun rioscaí sceite carbóin a mhaolú. Chun an roghnú a theorannú, ba cheart na critéir ábhartha eile seo a leanas a áireamh: ar an gcéad dul síos, ábharthacht na n-earnálacha i dtéarmaí astaíochtaí, eadhon cé acu atá nó nach bhfuil an earnáil ar cheann de na hastaíirí astaíochtaí comhiomlána GCT is mó; ar an dara dul síos, neamhchosaint na hearnála ar riosca suntasach sceite carbóin, mar a shainmhínítear de bhun Threoir 2003/87/CE; ar an tríú dul síos, an gá atá le cothromaíocht a bheith ann idir cumhdach leathan i dtéarmaí astaíochtaí GCT agus, san am céanna, an chastacht agus an iarracht riaracháin a theorannú.
- (30) Tríd an gcéad chritéar a úsáid, féadfar na hearnálacha seo a leanas a liostú i dtéarmaí astaíochtaí carntha: iarann agus cruach, scaglanna, stroighin, ceimiceáin bhunúsacha orgánacha, agus leasacháin.

¹⁴ Cinneadh Tarmligthe (AE) 2019/708 ón gCoimisiún an 15 Feabhra 2019 lena bhforlíontar Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis na hearnálacha agus na fo-earnálacha a chinneadh a mheastar a bhfuil riosca sceite carbóin ag roinnt leo sa tréimhse 2021 go 2030 (IO L 120, 8.5.2019, lch. 2).

- (31) Mar sin féin, níor cheart aghaidh a thabhairt sa Rialachán seo ar earnálacha áirithe atá liostaithe i gCinneadh Tarmligthe (AE) 2019/708 ón gCoimisiún, i ngeall ar na saintréithe ar leith a bhaineann leo.
- (32) Go háirithe, ní áirítear ceimiceáin orgánacha i raon feidhme an Rialacháin seo i ngeall ar shrianta teicniúla a fhágann nach féidir astaíochtaí leabaithe earraí allmhairithe a shainiú go soiléir faoi láthair. I gcás na n-earraí sin, is bunpharaiméadar é an tagarmharc is infheidhme faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, rud a fhágann nach féidir astaíochtaí atá leabaithe in earraí allmhairithe aonair a leithdháileadh ar mhodh cinnte. Teastaíonn tuilleadh sonraí agus anailise chun leithdháileadh lamháltas níos spriocdhírithe a chur i bhfeidhm maidir le ceimiceáin orgánacha.
- (33) Tá feidhm ag srianta teicniúla comhchosúla maidir le táirgí scaglainne, óir is é mar atá i gcás na dtáirgí sin nach féidir astaíochtaí GCT a shannadh ar mhodh cinnte do na táirgí aschuir aonair. An tráth céanna, ní le táirgí sonracha, amhail peitreal, díosal nó ceirisín, atá baint dhíreach ag an tagarmharc ábhartha i gCóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, ach leis an aschur scaglainne ina iomláine.
- (34) Mar sin féin, ba cheart táirgí alúmanaim a chuimsiú sa sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha toisc gur mó an neamhchosaint atá acu ar sceitheadh carbóin. Thairis sin, i roinnt feidhmeanna tionsclaíocha tá táirgí alúmanaim in iomaíocht dhíreach le táirgí cruach i ngeall ar shaintréithe atá an-chosúil le saintréithe na dtáirgí cruach. Cuimsiú an alúmanaim, rud é atá ábhartha freisin toisc go bhféadfadh sé go leathnófaí raon feidhme SCCT chun astaíochtaí indíreacha ag deireadh na céime idirthréimhsí a chumhdach freisin.
- (35) Ar an gcaoi chéanna, ba cheart táirgí amhail feadáin agus feistis píobáin nó struchtúir a chuimsiú i raon feidhme SCCT d'ainneoin a leibhéal íseal astaíochtaí a tharlaíonn le linn a bpróisis táirgthe toisc, dá n-eisiafaí iad, go méadódh sé sin an dóchúlacht go ndéanfaí cuimsiú táirgí cruach sa SCCT a imchéimniú tríd an bpatrún trádála a mhodhnú i dtreo táirgí iarteachtacha.

- (36) Os a choinne sin, níor cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo maidir le táirgí áirithe nach bhfuil astaíochtaí suntasacha i gceist lena dtáirgeadh amhail dramh feiriúil (faoi chód AC 7204), fearó-chóimhiotal (cód AC 7202) agus leasacháin áirithe (faoi chód AC 3105 60 00).
- (37) Ba cheart allmhairiú leictreachais a chuimsiú i raon feidhme an Rialacháin seo, toisc gurb í an earnáil seo is cúis le 30 faoin gcéad d'iomlán na n-astaíochtaí GCT san Aontas. Le huaillmhian aeráide fheabhsaithe an Aontais mhéadófaí an bhearna maidir le costais charbóin idir táirgeadh leictreachais san Aontas agus táirgeadh leictreachais ar an gcoigríoch. Leis an méadú sin mar aon leis an dul chun cinn atá déanta chun eangach leictreachais an Aontais a nascadh le heangach leictreachais a chomharsan, mhéadófaí an riosca sceite carbóin i ngeall ar mhéadú na n-allmhairí leictreachais, ós le gléasraí cumhachta gualbhreoslaithe a tháirgtear cuid shuntasach díobh.
- (37a) Chun ualach iomarcach ar riaracháin náisiúnta inniúla agus ar allmhaireoirí a sheachaint, is iomchuí íostairseach a chur ar fáil nár cheart feidhm a bheith ag na hoibleagáidí faoin Rialachán seo faoina bun. Tá an fhoráil *de minimis* seo, áfach, gan dochar d'fheidhmiú leanúnach na bhforálacha faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí náisiúnta atá riachtanach chun a áirithiú go gcomhlíonfar na hoibleagáidí faoin Rialachán seo agus, go háirithe, na rialacha custaim, lena n-áirítear calaois a chosc.
- (38) Ós rud é nár cheart go mbeadh ar allmhaireoirí táirgí a chumhdaítear leis an Rialachán seo a n-oibleagáidí SCCT faoin Rialachán seo a chomhlíonadh tráth an allmhairithe, ba cheart bearta riaracháin sonracha a chur i bhfeidhm chun a áirithiú go gcomhlíonfar na hoibleagáidí ag céim níos déanaí. Dá bhrí sin, níor cheart allmhaireoirí a bheith i dteideal earraí SCCT a allmhairiú ach amháin tar éis iad údarú a fháil arna dheonú ag údaráis inniúla atá freagrach as cur i bhfeidhm an Rialacháin seo.

- (38a) Níor cheart do na húdaráis chustaim a cheadú d'aon duine eile cé is moite de dhearbhoir SCCT údaráithe earraí a allmhairiú. I gcomhréir le hAirteagail 46 agus 48 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013, féadfaidh na húdaráis chustaim seiceálacha a dhéanamh ar na hearraí, lena n-áirítear i ndáil le sainathint an dearbhóra SCCT údaráithe, cód AC ocht ndigit, cainníocht agus tír thionscnaimh na n-earraí allmhairithe, dáta an dearbhaithe agus an nós imeachta custaim. Ba cheart don Choimisiún na rioscaí a bhaineann le SCCT a áireamh i ndearadh na gcrítear riosca comhchoiteann agus na gcaighdeán comhchoiteann de bhun Airteagal 50 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013.
- (38b) Le linn idirthréimhse, ba cheart do na húdaráis chustaim na dearbhóirí custaim a chur ar an eolas faoin ngá atá le faisnéis a thuairisciú, chun rannchuidiú le bailiú faisnéise agus le feachtas faoin ngá atá le stádas an dearbhóra údaráithe a iarraidh nuair is infheidhme. Ba cheart do na húdaráis chustaim an fhaisnéis sin a chur in iúl ar bhealach iomchuí lena áirithiú go gcuirfear na dearbhóirí custaim ar an eolas faoin ngá sin.
- (39) Ba cheart SCCT a bhunú ar chóras dearbhaitheach ina ndéanann dearbhóir SCCT údaráithe, a fhéadfaidh ionadaíocht a dhéanamh ar níos mó ná allmhaireoir amháin, dearbhú a chur isteach go bliantúil maidir leis na hastaíochtaí leabaithe sna hearraí a allmhairíodh isteach i gcríoch chustaim an Aontais agus líon áirithe deimhnithe SCCT a thabhairt suas a chomhfhreagraíonn do na hastaíochtaí a dearbhaíodh.

- (40) Ba cheart dearbhóir SCCT údaraithe a bheith in ann laghdú a éileamh ar líon na ndeimhnithe SCCT atá le tabhairt suas, laghdú a chomhfhreagraíonn don phraghas carbóin a fócadh i leith na n-astaíochtaí sin i ndlíní eile cheana.
- (41) Ba cheart na hastaíochtaí leabaithe a dearbhaíodh a bheith fíoraithe ag duine atá creidiúnaithe ag comhlacht creidiúnaithe náisiúnta arna cheapadh i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán Uimh. 765/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁵ nó de bhun Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/2067 ón gCoimisiún¹⁶.
- (42) Ba cheart don chóras a cheadú d'oibreoirí suiteálacha táirgthe i dtríú tíortha clárú i mbunachar sonraí lárnach agus a n-astaíochtaí GCT leabaithe ó tháirgeadh earraí a chur ar fáil do dhearbhoirí SCCT údaraithe. Ba cheart oibreoir a bheith in ann a roghnú nach dtabharfaí rochtain don phobal ar a ainm, a sheoladh ná a shonraí teagmhála sa bhunachar sonraí lárnach.
- (43) Tá difríocht idir deimhnithe SCCT agus lamháltais CTA AE, arae is gné fhíor-riachtanach de na lamháltais sin an cheantáil laethúil. An gá atá le praghas soiléir a shocrú le haghaidh deimhnithe SCCT, rud é sin a fhágann go gcuireann an foilsiú laethúil ualach rómhór agus mearbhall ar oibreoirí, de dheasca an riosca go gcaillfeadh na praghsanna laethúla a mbailíocht tráth a bhfoilsithe. Dá réir sin, bheadh foilsiú na bpraghsanna SCCT ar bhonn seachtainiúil ina léiriú cruinn ar threocht phraghsála lamháltais CTA AE a eisítear isteach sa mhargadh agus shaothródh sé an cuspóir aeráide céanna. Dá bhrí sin, ba cheart ríomh phraghsanna deimhnithe SCCT a bhunú ar bhonn fráma ama níos faide (ar bhonn seachtainiúil) ná an fráma ama a bunaíodh le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh (ar bhonn laethúil). Ba cheart a chur de chúram ar an gCoimisiún an meánphraghas sin a ríomh agus a fhoilsiú.

¹⁵ Rialachán (CE) Uimh. 765/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Iúil 2008 lena leagtar amach na ceanglais maidir le creidiúnú agus maidir le faireachas margaidh a bhaineann le táirgí a mhargú, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CEE) Uimh. 339/93 (IO L 218, 13.8.2008, lch. 30).

¹⁶ Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/2067 ón gCoimisiún an 19 Nollaig 2018 maidir le fíorú sonraí agus maidir le creidiúnú fíoraitheoirí de bhun Threoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 334, 31.12.2018, lch. 94).

- (44) Chun solúbthacht a thabhairt do na dearbhóirí SCCT údaraithe maidir lena n-oibleagáidí SCCT a chomhlíonadh agus chun ligean dóibh tairbhiú de luaineachtaí i bpraghas na lamháltas CTA AE, ba cheart na deimhnithe SCCT a bheith bailí ar feadh tréimhse 2 bhliain ó dháta an cheannaigh. Ba cheart deis a bheith ann don dearbhóir SCCT údaraithe cuid de na deimhnithe a ceannaíodh de bharraíocht a athdhíol. Ba cheart don dearbhóir SCCT údaraithe an méid deimhnithe a bheidh ag teastáil tráth an tabhairt suas a thiomargadh i rith na bliana, de réir tairseacha arna leagan síos ag deireadh gach ráithe.
- (45) Tá údar le dearadh atá beagán difriúil le haghaidh an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha i ngeall ar shaintréithe fisiceacha an leictreachais mar tháirge, go háirithe toisc nach indéanta sreabhadh iarbhír na leictreon a leanúint. Ba cheart luachanna réamhshocrúithe a úsáid mar chur chuige caighdeánach agus ba cheart é a bheith d'fhéidearthacht ag dearbhóirí SCCT údaraithe a éileamh go ríomhfaí a n-oibleagáidí SCCT ar bhonn a gcuid astaíochtaí iarbhír. Tá difríocht idir trádáil an leictreachais agus trádáil earraí eile, go háirithe toisc go ndéantar an trádáil trí eangacha leictreachais idirnasctha, a bhaineann úsáid as malartáin chumhachta agus as cineálacha sonracha trádála. An mhargadhchúpláil, foirm trádála leictreachais is ea í a ndéantar rialáil dhlúth uirthi agus inar féidir tairiscintí agus ofráilacha a chomhiomlánú ar fud an Aontais.

- (46) Chun rioscaí imchéimniúcháin a sheachaint agus chun feabhsú a dhéanamh ar inrianaitheacht astaíochtaí CO₂ iarbhir ó allmhairiú an leictreachais agus óna úsáid in earraí, níor cheart ríomh astaíochtaí iarbhir a cheadú ach amháin faoi réir roinnt coinníollacha dochta. Go háirithe, ba cheart é a bheith riachtanach a léiriú go ndearnadh ainmniúchán cinnte maidir leis an toilleadh idirnaisc a leithdháileadh agus go bhfuil gaol conarthach díreach idir an ceannaitheoir agus táirgeoir an leictreachais inathnuaite, nó idir an ceannaitheoir agus táirgeoir an leictreachais a ngabhann astaíochtaí atá faoi bhun an luacha réamhshocráithe leis.
- (47) Maidir leis na Comhpháirtithe Conarthacha sa Chonradh lena mbunaítear an Comhphobal Fuinnimh¹⁷ nó na Páirtithe i gComhaontuithe Comhlachais lena n-áirítear Limistéir Dhoimhne Chuimsitheacha Shaorthrádála, tá siad tiomanta do phróisis dícharbónaithe ar cheart go mbeadh mar thoradh orthu sa deireadh go nglacfar sásraí praghsála carbóin a bheidh comhchosúil nó coibhéiseach le CTA AE nó go nglacfaidh na Comhpháirtithe sin páirt in CTA AE.
- (48) Comhtháthú na dtríú tíortha i margadh leictreachais an Aontais, rud é sin a thugann spreagadh tábhachtach do na tíortha sin dlús a chur lena n-aistriú chuig córais fuinnimh ina mbeidh sciar ard fuinnimh in-athnuaite. Leis an margadhchúpláil sa mhargadh leictreachais, mar a leagtar amach i Rialachán (AE) 2015/1222¹⁸ ón gCoimisiún, cuirtear sé ar chumas tríú tíortha leictreachas ó fhuinnimh inathnuaite a chomhtháthú leis an margadh leictreachais ar bhealach níos fearr, an leictreachas sin a mhalartú ar bhealach éifeachtúil laistigh de limistéar níos leithne, lena mbaintear cothromaíocht amach idir an soláthar agus an t-éileamh laistigh de mhargadh an Aontais atá níos mó ná a margaí féin, agus déine carbóin a nginiúna leictreachais a laghdú. Le comhtháthú na dtríú tíortha isteach i margadh leictreachais an Aontais, cuirtear le slándáil an tsoláthair leictreachais sna tíortha sin agus sna Ballstáit chomharsanachta.

¹⁷ Cinneadh 2006/500/CE ón gComhairle an 29 Bealtaine 2006 maidir leis an gComhphobal Eorpach do thabhairt i gcrích Chonradh an Chomhphobail Fuinnimh (IO L 198, 20.7.2006, lch. 15).

¹⁸ Rialachán (AE) 2015/1222 ón gCoimisiún an 24 Iúil 2015 lena mbunaítear treoirline maidir le leithdháileadh acmhainneachta agus le bainistiú ar phlódú (IO L 197, 25.7.2015, lch. 24).

- (49) Nuair a bheidh tríú tíortha comhtháite go dlúth isteach i margadh leictreachais an Aontais tríd an margadhchúpláil, ba cheart teacht ar réitigh theicniúla chun cur i bhfeidhm an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a áirithiú maidir le leictreachas a onnmhairítear ó na tíortha sin isteach i gcóir chustaim an Aontais. Mura féidir teacht ar réitigh theicniúla, ba cheart díolúine a thabhairt do thríú tíortha atá margadhchúpláilte, díolúine a mbeadh teorainn ama léi, ón sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha go dtí 2030 ar a dhéanaí, agus an díolúine sin a bheith ag baint le honnmhairiú an leictreachais agus leis sin amháin, ar choinníoll go gcomhlíontar coinníollacha áirithe. Mar sin féin, ba cheart do na tríú tíortha sin treochlár a fhorbairt agus geallúint go gcuirfidh siad sásra praghsála carbóin chun feidhme lena ndéanfar foráil le haghaidh praghas a bheidh coibhéiseach le CTA AE, agus ba cheart dóibh gealltanais a thabhairt go mbainfidh siad aeráidneodracht amach faoi 2050 agus chun ailíniú le reachtaíocht an Aontais i réimsí an chomhshaoil, na haeráide, na hiomaíochta agus an fhuinnimh. Ba cheart an díolúine sin a aistarraingt tráth ar bith má bhíonn cúiseanna ann lena chreidiúint nach gcomhlíonann an tír atá i gceist a gealltanais nó nach bhfuil CTA glactha aici faoi 2030 atá coibhéiseach le CTA AE.
- (50) Ba cheart idirthréimhse a bheith i bhfeidhm ar feadh na tréimhse 2023 go dtí 2025. Ba cheart feidhm a bheith ag sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha gan coigeartú airgeadais, agus é de chuspóir aige cur i bhfeidhm rianúil an tsásra a éascú agus dá réir sin an riosca maidir le tionchair shuaitheacha ar thrádáil a laghdú. Ba cheart go mbeadh ar allmhairí na hastaíochtaí leabaithe in earraí a allmhairíodh le linn na ráithe sin de bhliain féilire a thuairisciú ar bhonn ráithiúil, agus mar chuid de sin, na hastaíochtaí díreacha agus indéreacha mar aon le haon phraghas carbóin a íocadh go héifeachtach ar an gcoigríoch a shonrú.
- (51) Chun feidhmiú cuí an SCCT a éascú agus a áirithiú, ba cheart don Choimisiún tacaíocht a chur ar fáil do na húdaráis inniúla atá freagrach as cur i bhfeidhm cúraimí áirithe den Rialacháin seo agus iad i mbun a n-oibleagáidí a chomhlíonadh.

- (51a) Ba cheart faireachán a dhéanamh ar chleachtais teacht timpeall ar an Rialachán seo agus aghaidh a thabhairt orthu, lena n-áirítear cásanna ina bhféadfadh oibreoirí eacnamaíocha a gcuid earraí a mhodhnú beagán gan a mbuntréithe a athrú, nó lastais atá scoilte go saorga, chun oibleagáidí an Rialacháin seo a sheachaint. Ba cheart cásanna ina gcuirfí earraí chuig tír nó chuig réigiún sula n-allmhaireofaí isteach i margadh an Aontais iad, agus é d'aidhm oibleagáidí an Rialacháin seo a sheachaint, nó cás ina n-onnmhaidh tíortha a dtáirgí ar lú a n-astaíochtaí gás ceaptha teasa chuig an Aontas agus táirgí atá níos déine ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a choimeád le haghaidh margaidh eile a choinneáil faoi athbhreithniú.
- (52) Ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar an Rialachán seo roimh an 1 Eanáir 2026 agus tuairisciú do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle. Ba cheart don Choimisiún, mar chuid den mheastóireacht sin, an fhaisnéis is gá a bhailiú d'fhonn raon feidhme an Rialacháin seo a leathnú chuig astaíochtaí indíreacha a luaithe is féidir, agus chuig earraí agus seirbhísí eile a d'fhéadfadh a bheith i mbaol sceite carbóin. Ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh freisin ar thionchar an tsásra ar sceitheadh carbóin, lena n-áirítear i ndáil le honnmhairí, agus ar an tionchar eacnamaíoch, sóisialta agus críochach ar fud an Aontais, mar aon leis an tionchar ar iomaíochas an mhargaidh inmheánaigh, agus saintréithe agus srianta speisialta na réigiún is forimeallaí agus na Stát oileánacha atá ina gcuid de chríoch chustaim an Aontais á gcur san áireamh. Maidir le hastaíochtaí indíreacha, ba cheart a chur san áireamh sa mheastóireacht go bhfuil táirgeoirí an Aontais neamhchosanta ar chostais charbóin a ghearrtar i bpraghsanna leictreachais.
- (52a) Ba cheart don Choimisiún freisin tuarascáil a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo roimh an 1 Eanáir 2029, agus gach 2 bhliain ina dhiaidh sin. Ba cheart measúnú ar thionchair an tsásra a bheith sna tuarascálacha sin.

- (53) I bhfianaise a bhfuil thuas, ba cheart leanúint den idirphlé le tríú tíortha agus ba cheart spás a bheith ann do chomhar agus do réitigh a d'fhéadfadh a bheith ina mbonn faisnéise le haghaidh roghanna sonracha a dhéanfar maidir leis na sonraí faoi dhearadh an bhirt le linn a chur chun feidhme, go háirithe le linn na hidirthréimhse.
- (54) Ba cheart don Choimisiún a dhícheall a dhéanamh, ar bhealach cóir agus i gcomhréir le hoibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais, dul i gcomhairle le tríú tíortha a ndéanann an Rialachán seo difear dá dtrádáil leis an Aontas chun na féidearthachtaí a fhiosrú maidir le hidirphlé agus comhar i dtaca le cur chun feidhme ghnéithe sonracha an tSásra a leagtar amach sa Rialachán seo agus sna gníomhartha cur chun feidhme lena mbaineann. Ba cheart don Choimisiún freisin, na féidearthachtaí a fhiosrú maidir le comhaontuithe a thabhairt i gcrích chun a sásra praghsála carbóin a chur san áireamh. Ba cheart don Aontas cúnamh teicniúil a chur ar fáil do thíortha atá i mbéal forbartha agus do na tíortha is lú forbairt chun na gcríoch sin.
- (54a) Iarrtar, le bunú CBAM, go bhforbrófaí comhar déthaobhach, iltaobhach agus idirnáisiúnta le tríú tíortha, lena n-áirítear trí chomhghuaillíocht de thíortha a bhunú ag an am céanna le hionstraimí praghsála carbóin nó le hionstraimí inchomparáide eile ('club aeráide'), chun an cur feidhme de bheartais uailmhianacha aeráide a chur chun cinn i ngach tír agus an bealach a réiteach do phraghsáil carbóin dhomhanda.
- (55) Ós rud é go bhfuil sé d'aidhm ag SCCT próisis táirgthe níos glaine a spreagadh, tá an tAontas Eorpach tiomanta oibriú le tíortha ísealioncaim agus meánioncaim i dtreo dhícharbónú a dtionscal monaraíochta mar chuid den ghné sheachtrach den Chomhaontú Glas agus i gcomhréir lena oibleagáidí idirnáisiúnta faoi Chomhaontú Pháras. Ba cheart don Aontas tacú leis na tíortha sin, go háirithe na tíortha is lú forbairt (LDCanna), arna sainaithint ag na Náisiúin Aontaithe, leis an gcúnamh teicniúil is gá chun rannchuidiú lena áirithiú go n-oiriúnaíonn siad do na hoibleagáidí nua a bhunaítear leis an Rialachán seo.

- (56) Tá forálacha an Rialacháin seo gan dochar do Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁹ agus do Rialachán 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁰.
- (58) Chun a áirithiú nach ndéanfar forálacha an Rialacháin seo a imchéimniú, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den CFAE a tharmligean chuig an gCoimisiún i dtaca leis an liosta d'earraí in Iarscríbhinn I a fhorlíonadh.
- (59) Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfaí na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016²¹. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, faigheann Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus bíonn rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bhíonn ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.

¹⁹ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht na sonraí sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí) (IO L 119, 4.5.2016, lch. 1).

²⁰ Rialachán (AE) 2018/1725 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2018 maidir le daoine nádúrtha a chosaint maidir le próiseáil sonraí pearsanta ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí an Aontais agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 45/2001 agus Cinneadh Uimh. 1247/2002/CE (IO L 295, 21.11.2018, lch. 39).

²¹ Comhaontú Idirinstitiúideach idir Parlaimint na hEorpa, Comhairle an Aontais Eorpaigh agus an Coimisiún Eorpach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr (IO L 123, 12.5.2016, lch. 1).

- (60) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir leis an Rialachán seo a chur chun feidhme, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²².
- (61) Ba cheart leasanna airgeadais an Aontais a chosaint trí bhearta comhréireacha feadh an timthrialla caiteachais, lena n-áirítear neamhrialtachtaí a chosc, a bhrath agus a fhiosrú, cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a ghnóthú agus, i gcás inarb iomchuí, pionóis airgeadais agus riaracháin a ghearradh.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

²² Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

Caibidil I

Ábhar, raon feidhme agus sainmhínithe

Airteagal 1

Ábhar

1. Bunaítear leis an Rialachán seo sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha ('SCCT') chun aghaidh a thabhairt ar astaíochtaí gás ceaptha teasa atá leabaithe sna hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I, tráth a n-allmhairithe isteach i gcríoch chustaim an Aontais, chun an riosca sceite carbóin a chosc.
2. Leis an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha, comhlánaítear an córas maidir le trádáil lamháltas astaíochtaí gás ceaptha teasa laistigh den Aontas arna bhunú le Treoir 2003/87/CE trí shraith choibhéiseach rialacha a chur i bhfeidhm maidir le hallmhairiú earraí isteach i gcríoch chustaim an Aontais, ar earraí iad dá dtagraítear in Airteagal 2 den Rialachán seo.
3. De réir a chéile éireoidh an sásra sin ina rogha mhalartach ar na sásraí a bunaíodh faoi Threoir 2003/87/CE chun an riosca sceite carbóin a chosc, go háirithe an leithdháileadh lamháltas saor in aisce i gcomhréir le hAirteagal 10a den Treoir sin.

Airteagal 2
Raon Feidhme

1. Tá feidhm ag an Rialachán seo maidir le hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I, de thionscnamh tríú tír, i gcás ina ndéantar na hearraí sin, nó táirgí próiseáilte ó na hearraí sin ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála isteach dá dtagraítear in Airteagal 256 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²³, a allmhairiú isteach i gcríoch chustaim an Aontais.
2. Tá feidhm ag an Rialachán seo freisin maidir le hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I de thionscnamh tríú tír, i gcás ina ndéantar na hearraí sin, nó táirgí próiseáilte ó na hearraí sin ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála isteach dá dtagraítear in Airteagal 256 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, a thabhairt chuig oileán saorga, suiteáil sheasta nó ar snámh, nó aon struchtúr eile ar i scairbh ilchríochach Ballstáit i limistéar eacnamaíoch eisiach dearbhaithe ag Ballstát atá cóngarach do chríoch chustaim an Aontais. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme lena leagtar síos coinníollacha mionsonraithe maidir le SCCT a chur i bhfeidhme ar na hearraí sin, go háirithe a mhéid a bhaineann le coincheapa atá coibhéiseach le hallmhairiú isteach i gcríoch an Aontais agus le scaoileadh i saorchúrsaíocht, a mhéid a bhaineann leis na nósanna imeachta maidir le dearbhú SCCT i ndáil leis na hearraí sin agus na rialuithe atá le déanamh ag na húdaráis chustaim a thíolacadh. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

²³ Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Deireadh Fómhair 2013 lena leagtar síos Cód Custaim an Aontais (IO L 269, 10.10.2013, lch. 1).

- 2a. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, ní bheidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I agus a allmhairítear isteach i gcríoch chustaim an Aontais nach mó a luach intreach ná EUR 150 ina iomláine in aghaidh na coinsíneachta.
3. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, ní bheidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le hearraí de thionscnamh tíortha agus críocha a liostaítear in Iarscríbhinn II, Roinn A.
4. Measfar gur earraí de thionscnamh tríú tíortha iad earraí allmhairithe i gcomhréir le rialacha tionscnaimh neamhfhabhair mar a shainmhínítear in Airteagal 59 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013.
5. Déanfar tíortha agus críocha a liostú in Iarscríbhinn II, Roinn A, faoi réir chomhlíonadh carnach na gcoinníollacha seo a leanas:
- (a) go bhfuil feidhm ag Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh a bunaíodh de bhun Threoir 2003/87/CE maidir leis an tír sin nó leis an gcríoch sin nó gur tugadh comhaontú i gcrích idir an tríú tír sin nó idir an tríú críoch sin agus an tAontas ar comhaontú é lena ndéantar nasc iomlán idir Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh agus córas trádála astaíochtaí an tríú tír nó an tríú críoch;
 - b) an praghas carbóin a íoctar i dtír thionscnaimh na n-earraí, cuirear go hiarbhr é ar na hastaíochtaí sin atá leabaithe sna hearraí sin gan aon lacáiste seachas na cinn sin a chuirtear i bhfeidhm i gCóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh freisin.

6. (scriosta)

7. Má tá margadh leictreachais ag tríú tír nó ag tríú críoch, ar margadh é atá comhtháite trí mhargadhchúpláil le margadh inmheánach an Aontais don leictreachas, agus mura bhfuil aon réiteach teicniúil ann chun an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a chur i bhfeidhm i leith allmhairiú leictreachais isteach san Aontas, ón tríú tír sin nó ón tríú críoch sin, beidh díolúine ó chur i bhfeidhm an tsásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha ag an allmhairiú leictreachais ón tír nó ón gcríoch, ar choinníoll go measfaidh an Coimisiún go bhfuil na coinníollacha seo a leanas go léir á gcomhlíonadh i gcomhréir le mír 8:

- (a) tá comhaontú tugtha i gcrích ag an tríú tír nó ag an tríú críoch leis an Aontas, lena leagtar amach oibleagáid maidir le dlí an Aontais a chur i bhfeidhm i réimse an leictreachais, lena n-áirítear an reachtaíocht maidir le forbairt foinsí in-athnuaite fuinnimh, chomh maith le rialacha eile i réimse an fhuinnimh, an chomhshaoil agus na hiomaíochta;
- (b) cuirtear chun feidhme leis an reachtaíocht intíre sa tríú tír sin nó sa tríú críoch sin príomhfhorálacha reachtaíocht mhargadh leictreachais an Aontais, lena n-áirítear an reachtaíocht maidir le forbairt foinsí inathnuaite fuinnimh agus le cúpláil margaí leictreachais;
- (c) tá treochlár curtha faoi bhráid an Choimisiúin ag an tríú tír nó ag an tríú críoch, ina bhfuil amchlár chun bearta a ghlacadh chun na coinníollacha a leagtar amach i bpointí (d) agus (e) a chur chun feidhme;
- (d) tá gealltanas tugtha ag an tríú tír nó ag an tríú críoch i leith na haeráidneodrachta faoi 2050 agus dá réir sin, i gcás inarb infheidhme, tá straitéis forbartha fhadtéarmach, le haghaidh lár an chéid agus ailínithe leis an gcuspóir sin, foirmlithe aici maidir le híseal-astaíochtaí gás ceaptha teasa agus curtha in iúl go foirmiúil aici do Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide, agus tá an oibleagáid sin curtha chun feidhme aici ina reachtaíocht intíre;

- (e) agus an treochlár á chur chun feidhme aici de bhun phointe (c), tá dul chun cinn substaintiúil i dtreo ailíniú na reachtaíochta intíre le dlí an Aontais i réimse na gníomhaíochta ar son na haeráide léirithe ag an tríú tír nó ag an tríú críoch, ar bhonn an treochláir sin, lena n-áirítear dul chun cinn i dtreo praghsála carbóin ar leibhéal coibhéiseach leis an Aontas a mhéid a bhaineann le giniúint leictreachais ar a laghad. Maidir le córas trádála astaíochtaí le haghaidh leictreachais a chur chun feidhme, a bhfuil praghas coibhéiseach aige le Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, tabharfar chun críche é faoin 1 Eanáir 2030;
- (f) tá córas éifeachtach curtha ar bun ag an tríú tír nó ag an tríú críoch chun allmhairiú indéireach leictreachais a chosc san Aontas ó thríú tíortha eile nach gcomhlíonann na ceanglais atá leagtha amach i bpointí (a) go (e).

8. Déanfar tríú tír nó tríú críoch a chomhlíonann na coinníollacha a leagtar amach i mír 7, pointí (a) go (f), a liostú in Iarscríbhinn II, Roinn B, agus cuirfidh sí isteach dhá thuarascáil maidir le comhlíonadh na gcoinníollacha de bhun mhír 7, pointí (a) go (f), ceann amháin roimh an 1 Iúil 2025 agus an ceann eile roimh an 1 Iúil 2029. Faoin 31 Nollaig 2025 agus faoin 31 Nollaig 2029, déanfaidh an Coimisiún a mheasúnú, go háirithe ar bhonn an treochláir de bhun mhír 7, pointe (c), agus ar bhonn na dtuarascálacha a fuarthas ón tríú tír nó ón tríú críoch, cé acu atá an tríú tír nó an tríú críoch sin fós ag urramú na gcoinníollacha a leagtar amach i mír 7 nó nach bhfuil.

9. Tríú tír nó tríú críoch a liostaítear in Iarscríbhinn II, Roinn B, bainfear den liosta sin í:

- (a) má tá cúiseanna ag an gCoimisiún a mheas nach bhfuil dul chun cinn leordhóthanach léirithe ag an tír nó ag an gcríoch chun ceann de na ceanglais a liostaítear i mír 7, pointí (a) go (f) a chomhlíonadh, nó má tá beart déanta ag an tír nó ag an gcríoch a bhí ar neamhréir leis na cuspóirí a leagtar amach i reachtaíocht aeráide agus chomhshaoil an Aontais;

- (b) má tá bearta déanta ag an tríú tír nó ag an tríú críoch atá bunoscionn lena cuspóirí dícharbónaithe, mar shampla tacaíocht phoiblí a sholáthar chun acmhainneacht nua ghiniúna a bhunú a astaíonn níos mó ná 550 g CO₂ de thionscnamh breosla iontaise in aghaidh an kWh leictreachais.
10. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 28 chun an Rialachán seo a fhorlíonadh trí cheanglais agus nósanna imeachta a leagan amach le haghaidh tíortha nó críocha a scriostar ón liosta in Iarscríbhinn II, Roinn B, chun cur i bhfeidhm an Rialacháin seo ar a gcríocha a áirithiú maidir le leictreachas. Má tharlaíonn sé i gcásanna mar sin go bhfuil an mhargadhchúpláil fós ar neamhréir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo, féadfaidh an Coimisiún cinneadh a dhéanamh na tríú tíortha nó na tríú críocha a eisiáimh ó mhargadhchúpláil an Aontais agus féadfaidh sé a cheangal go mbeadh leithdháileadh acmhainneachta sainráite ann ag an teorainn idir an tAontas agus an tríú tír, ionas gur féidir an sásra coigeartaithe carbóin ar theorainneacha a chur i bhfeidhm.
11. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 28 chun na liostaí de thríú tíortha nó de thríú críocha a leagtar amach in Iarscríbhinn II, Ranna A nó B, a leasú trí thríú tír nó tríú críoch a chur leis nó a bhaint as, ag brath ar cibé atá nó nach bhfuil na coinníollacha a leagtar amach i míreanna 5, 7 nó 9 á gcomhlíonadh i ndáil leis an tríú tír nó leis an tríú críoch sin.
12. Féadfaidh an tAontas comhaontuithe a thabhairt i gcrích le tríú tíortha d'fhonn sásraí praghsála carbóin i dtíortha den sórt sin a chur san áireamh i gcur i bhfeidhm Airteagal 9.

Airteagal 3
Sainmhínithe

Chun críocha an Rialacháin seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (1) ciallaíonn ‘earraí’ earraí a liostaítear in Iarscríbhinn I;
- (2) ciallaíonn ‘gáis ceaptha teasa’ gáis ceaptha teasa mar a shonraítear in Iarscríbhinn I i ndáil le gach ceann de na hearraí a liostaítear san Iarscríbhinn sin;
- (3) ciallaíonn ‘astaíochtaí’ scaoileadh gás ceaptha teasa san atmaisféar ó tháirgeadh earraí;
- (4) ciallaíonn ‘allmhairiú’ an scaoileadh i saorchúrsaíocht dá bhforáiltear in Airteagal 201 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013;
- (5) ciallaíonn ‘Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh’ an córas maidir le trádáil lamháltas astaíochtaí gás ceaptha teasa laistigh den Aontas i leith gníomhaíochtaí a liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2003/87/CE cé is moite de ghníomhaíochtaí eitlíochta;
- (5a) ciallaíonn ‘críoch chustaim’ an chríoch mar a shainmhínítear in Airteagal 4 de Rialachán (AE) 952/2013 í;
- (6) ciallaíonn ‘tríú tír’ tír nó críoch lasmuigh de chríoch chustaim an Aontais;
- (7) ciallaíonn ‘scairbh ilchríochach’ an scairbh ilchríochach arna sainmhíniú ag Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige;
- (8) ciallaíonn ‘limistéar eacnamaíoch eisiach’ an limistéar eacnamaíoch eisiach arna shainmhíniú ag Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige agus ar dhearbhaigh Ballstát gur limistéar eacnamaíoch eisiach é de bhun an choinbhinsiúin sin;

- (8a) ciallaíonn ‘luach intreach’ an luach intreach ar earraí tráchtála mar a shainmhínítear é in Airteagal 1(48) de Rialachán Tarmligthe (AE) 2015/2446 ón gCoimisiún;
- (9) ciallaíonn ‘margadhchúpláil’ acmhainneacht tarchurtha a leithdháileadh trí chóras AE lena ndéantar orduithe a mheaitseáil agus acmhainneachtaí traslimistéir a leithdháileadh go comhuaineach faoi mar a leagtar amach i Rialachán (AE) Uimh. 2015/1222 ón gCoimisiún;
- (10) ciallaíonn ‘leithdháileadh acmhainneachta sainráite’ leithdháileadh acmhainneachta tarchurtha trasteorann ar leithligh ó thrádáil leictreachais;
- (11) ciallaíonn ‘údarás inniúil’ an t-údarás, arna ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir le hAirteagal 11 den Rialachán seo;
- (12) ciallaíonn ‘údaráis chustaim’ riaracháin chustaim na mBallstát mar a shainmhínítear in Airteagal 5(1) de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013;
- (13) ciallaíonn ‘allmhaireoir’ an duine a thaisceann dearbhú custaim maidir le scaoileadh le haghaidh saorchúrsaíocht earraí ina ainm féin agus ar a shon féin, nó i gcás ina dtaisceann ionadaí custaim indíreach an dearbhú custaim i gcomhréir le hAirteagal 18 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013, an duine ar a dtaisctear an dearbhú sin ar a shon;
- (13a) ciallaíonn ‘dearbhoir custaim’ an dearbhóir mar a shainmhínítear in Airteagal 5(15) de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 é, lena dtaisctear dearbhú custaim chun earraí a scaoileadh le haghaidh saorchúrsaíochta ina ainm féin nó an duine a dtaisctear dearbhú den sórt sin ina ainm;
- (13b) is ‘dearbhoir SCCT údaráithe’ é duine atá údaráithe ag an údarás inniúil i gcomhréir le hAirteagal 17;

- (14) ciallaíonn ‘duine’ duine nádúrtha, duine dlítheanach agus aon chomhlachas daoine nach bhfuil ina dhuine dlítheanach ach a n-aithnítear faoi dhlí an Aontais nó faoin dlí náisiúnta go bhfuil an acmhainneacht aige gníomhartha dlíthiúla a dhéanamh;
- (14a) ciallaíonn ‘duine atá bunaithe i mBallstát’:
- (a) i gcás duine nádúrtha, aon duine a bhfuil cónaí air nó uirthi sa Bhallstát;
 - b) i gcás duine dhlítheanaigh nó comhlachais daoine, aon duine a bhfuil a oifig chláraithe, a cheannáras lárnach nó buanbhunaíocht ghnó aige sa Bhallstát;
- (14b) Is éard a bheidh in ‘Uimhir Chláraithe agus Aitheantais Oibreoirí Eacnamaíocha’ (uimhir EORI) an uimhir a shann an t-údarás custaim le linn an chlárúcháin chun críoch custaim i gcomhréir le hAirteagal 9 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013;
- (15) ciallaíonn ‘astaíochtaí díreacha’ astaíochtaí ó na próisis táirgthe earraí, lena n-áirítear astaíochtaí ó théamh agus fuarú arna n-úsáid don phróiseas táirgthe gan beann ar shuíomh tháirgeadh an téimh agus an fhuaraithe, agus lena n-áirítear leictreachas arna tháirgeadh laistigh de theorainneacha na suiteála a tháirgeann na hearraí;
- (16) ciallaíonn ‘astaíochtaí leabaithe’ astaíochtaí díreacha a scaoiltear le linn tháirgeadh na n-earraí, agus a ríomhtar de bhun na modhanna a leagtar amach in Iarscríbhinn III;
- (17) ciallaíonn ‘tona de choibhéis CO₂e’ tona méadrach amháin dé-ocsaíde carbóin (‘CO₂’), nó méid d’aon ghás ceaptha teasa eile a liostaítear in Iarscríbhinn I a bhfuil acmhainneacht téite domhanda choibhéiseach aige;

- (18) ciallaíonn ‘deimhniú SCCT’ deimhniú i bhformáid leictreonach a fhreagraíonn do thona amháin astaíochtaí leabaithe in earraí;
- (19) ciallaíonn ‘tabhairt suas’ deimhnithe SCCT a fhritháireamh i gcoinne na n-astaíochtaí leabaithe a dearbhaíodh in earraí allmhairithe;
- (20) ciallaíonn ‘próisis táirgthe’ na próisis cheimiceacha agus na próisis fhisiceacha a fheidhmítear chun earraí a tháirgeadh i suiteáil;
- (21) ciallaíonn ‘luach réamhshocraithe’ luach a ríomhtar nó a bhaintear as sonraí tánaisteacha lena léirítear na hastaíochtaí leabaithe in earraí;
- (22) ciallaíonn ‘astaíochtaí iarbhír’ na hastaíochtaí a ríomhtar bunaithe ar shonraí príomhúla ó na próisis táirgthe earraí;
- (23) ciallaíonn ‘praghas carbóin’ an tsuim airgid a íoctar i dtríú tír i bhfoirm cánach nó lamháltas astaíochtaí faoi chóras trádála astaíochtaí gás ceaptha teasa, a ríomhtar de réir gáis ceaptha teasa a chumhdaítear leis an mbeart sin agus a scaoiltear le linn tháirgeadh na n-earraí;
- (24) ciallaíonn ‘suiteáil’ aonad teicniúil do-aistrithe ina ndéantar próiseas táirgthe;
- (25) ciallaíonn ‘oibreoir’ aon duine a oibríonn nó a dhéanann rialú ar shuiteáil i dtríú tír;

- (26) ciallaíonn ‘comhlacht creidiúnaithe náisiúnta’ comhlacht creidiúnaithe náisiúnta arna cheapadh ag gach Ballstát i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 765/2008;
- (27) ciallaíonn ‘lamháltas CTA AE’ lamháltas dá dtagraítear in Airteagal 3(a) de Threoir 2003/87/CE i leith gníomhaíochtaí a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir sin seachas gníomhaíochtaí eitlíochta;
- (28) ciallaíonn ‘astaíochtaí indíreacha’ astaíochtaí ó tháirgeadh leictreachais a thomhlaítear le linn na bpróiseas táirgthe d’earraí, cé is moite de leictreachas arna tháirgeadh laistigh de theorainneacha na suiteála a tháirgeann na hearraí.

Caibidil II

Oibleagáidí agus cearta dearbhóirí SCCT údaraithe

Airteagal 4

Allmhairiú earraí

Ní dhéanfaidh ach dearbhóir SCCT údaraithe earraí a allmhairiú isteach i gcríoch chustaim an Aontais.

Airteagal 5
Iarratas ar údarú

1. Aon allmhaireoir atá bunaithe i mBallstát, sula n-allmhaireoidh sé earraí i gcríoch chustaim an Aontais, déanfaidh sé iarratas ar stádas dearbhóra SCCT údaraithe. I gcás ina mbainfidh an t-allmhaireoir sin úsáid as ionadaíocht indéireach i gcomhréir le hAirteagal 18 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 agus i gcás ina n-aontóidh an t-ionadaí indéireach custaim gníomhú mar dhearbhoir SCCT údaraithe, tiolacfaidh an t-ionadaí indéireach custaim sin an t-iarratas.
- 1a. I gcás nach bhfuil an t-allmhaireoir bunaithe i mBallstát, is é an t-ionadaí indéireach custaim a thiolacfaidh an t-iarratas dá dtagraítear i mír 1.
- 1b. Cuirfear an t-iarratas sin isteach tríd an gclárlann lárnach a bunaíodh i gcomhréir le hAirteagal 14.
2. De mhaolú ar mhír 1, i gcás ina leithdháiltear acmhainneacht tarchurtha chun leictreachas a allmhairiú trí leithdháileadh acmhainneachta sainráite, measfar, chun críocha an Rialacháin seo, gur dearbhóir SCCT údaraithe sa Bhallstát é an duine ar leithdháileadh acmhainneacht air chun allmhairithe agus a ainmníonn an acmhainneacht chun allmhairithe sin, i gcás ina ndearbhaíonn an duine allmhairiú leictreachais. Déanfar allmhairí a thomhas in aghaidh na teorann ar feadh tréimhsí ama nach faide ná uair an chloig agus ní féidir onnmhairiú nó idiriompar a asbhaint san uair an chloig chéanna.

3. Beidh an fhaisnéis seo a leanas faoin iarratasóir san áireamh san iarratas ar údarú:
- (a) ainm, seoltaí agus faisnéis teagmhála;
 - b) Uimhir EORI;
 - (c) an phríomhghníomhaíocht eacnamaíoch a dhéantar san Aontas;
 - (d) deimhniú ón údarás cánach sa Bhallstát ina bhfuil an t-iarratasóir bunaithe, nach bhfuil an t-iarratasóir faoi réir ordú aisghabhála gan íoc le haghaidh fiachais chánach náisiúnta;
 - (e) dearbhú ar onóir nach raibh an t-iarratasóir páirteach in aon sárú tromchúiseach ná in aon sraith sáruiithe ar reachtaíocht chustaim, ar rialacha cánachais nó ar rialacha maidir le drochúsáid mhargaidh le linn na 5 bliana roimh bhliain an iarratais, lena n-áirítear gan aon taifead a bheith aige maidir le cionta coiriúla tromchúiseacha a bhaineann lena ghníomhaíocht eacnamaíoch;
 - (f) an fhaisnéis uile is gá lena thaispeáint go bhfuil an acmhainneacht airgeadais agus an acmhainneacht oibríochtúil ag an iarratasóir chun a oibleagáidí faoin Rialachán seo a chomhlíonadh agus, má chinneann an t-údarás inniúil ar bhonn measúnú riosca gur gá sin, doiciméid tacaíochta lena ndeimhnítear an fhaisnéis sin, amhail an cuntas brabúis agus caillteanais agus an clár comhardaithe le haghaidh suas le 3 cinn de na blianta airgeadais ba dhéanaí dár dúnadh na cuntais;

(g) luach airgeadúil measta agus méid measta allmhairí earraí go dtí críoch chustaim an Aontais de réir chineál na n-earraí, le haghaidh na bliana féilire ina gcuirtear isteach an t-iarratas agus le haghaidh na bliana féilire dár gcionn;

(h) ainmneacha agus faisnéis teagmhála na ndaoine sin a bhfuil an t-iarratasóir ag feidhmiú ar a son, más infheidhme.

4. Féadfaidh an t-iarratasóir a iarratas a tharraingt siar tráth ar bith.

5. Cuirfidh an dearbhóir SCCT údaraithe an t-údarás inniúil ar an eolas gan mhoill faoi aon athruithe ar an bhfaisnéis dá bhforáiltear faoi mhír 3 den Airteagal seo a tharla tar éis don chinneadh lena ndeonaítear stádas an dearbhóra SCCT údaraithe a bheith glactha de bhun Airteagal 17 agus a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an gcinneadh sin nó ar inneachar an údaraithe a dheonaítear faoi.

6. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh, a bhaineann le formáid chaighdeánach an iarratais agus na nósanna imeachta chun iarratais a thíolacadh tríd an gclárlann lárnach, an nós imeachta atá le leanúint ag an údarás inniúil agus na spriocdhátaí nach mór cloí leo agus iarratais ar údarú á bpróiseáil aige i gcomhréir le mír 1 agus na rialacha maidir le sainaitheint ag údarás inniúil na ndearbhóirí SCCT údaraithe chun leictreachas a allmhairiú. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Airteagal 6
Dearbhú SCCT

1. Faoi 31 Bealtaine gach bliain, cuirfidh gach dearbhóir SCCT údaraithe dearbhú SCCT isteach don bhliain féilire roimhe sin chuig an údarás inniúil. Déanfar an dearbhú SCCT sin a thíolacadh tríd an gclárann lárnach arna bunú i gcomhréir le hAirteagal 14.
2. Beidh na nithe seo a leanas sa dearbhú SCCT:
 - (a) cainníocht iomlán gach cineál earraí a allmhairíodh le linn na bliana féile roimhe, arna sloinneadh in uaireanta meigeavata i gcás leictreachais agus i dtónaí i gcás earraí eile;
 - b) iomlán na n-astaíochtaí leabaithe sna hearraí sin, arna shloinneadh i dtónaí d'astaíochtaí coibhéise CO₂e in aghaidh na meigeavatuair leictreachais nó, i gcás earraí eile, i dtónaí d'astaíochtaí coibhéise CO₂e in aghaidh an tona de gach cineál earraí, arna ríomh i gcomhréir le hAirteagal 7 agus a fíoraíodh i gcomhréir le hAirteagal 8;
 - (c) an líon iomlán deimhnithe SCCT a fhreagraíonn d'iomlán na n-astaíochtaí leabaithe dá dtagraítear i mír 2(b), atá le tabhairt suas, tar éis an laghdaithe atá dlite mar gheall ar an bpraghas carbóin a íocadh i dtír thionscnaimh i gcomhréir le hAirteagal 9 agus an coigeartú is gá ar an méid a leithdháiltear lamháltais CTA AE saor in aisce i gcomhréir le hAirteagal 31.

3. I gcás inar táirgí allmhairithe na táirgí próiseáilte ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála isteach dá dtagraítear in Airteagal 256 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013, tuairisceoidh an dearbhóir SCCT údaráithe sa dearbhú SCCT na hastaíochtaí atá leabaithe sna hearraí a cuireadh faoin nós imeachta próiseála isteach agus a raibh na táirgí próiseáilte allmhairithe mar thoradh orthu, fiú mura bhfuil na táirgí próiseáilte liostaithe in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo. Beidh feidhm ag an bhforáil seo freisin i gcás gur earraí arna dtabhairt ar ais iad na táirgí próiseáilte a eascraíonn as an nós imeachta próiseála isteach dá dtagraítear in Airteagal 205 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013.
4. I gcás inar táirgí próiseáilte ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála amach dá dtagraítear in Airteagal 259 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 na hearraí allmhairithe a liostaítear in Iarscríbhinn I, ní thabharfaidh an dearbhóir SCCT údaráithe tuairisc sa dearbhú SCCT ach ar na hastaíochtaí ón oibríocht phróiseála a rinneadh taobh amuigh de chríoch chustaim an Aontais.
5. I gcás inar earraí arna dtabhairt ar ais dá dtagraítear in Airteagal 203 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 iad na hearraí allmhairithe, tabharfaidh an dearbhóir SCCT údaráithe tuairisc ar leithligh – ‘nialas’ a thuairisceoidh sé, sa dearbhú SCCT, le haghaidh iomlán na n-astaíochtaí leabaithe a fhreagraíonn do na hearraí sin.

6. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh maidir leis an bhformáid chaighdeánach, lena n-áirítear faisnéis mhionsonraithe de réir na suiteála agus na tíre tionscnaimh agus an chineáil earraí atá le tuairisciú agus a thacaíonn leis na hiomláin dá dtagraítear i mír 2, go háirithe maidir le hastaíochtaí leabaithe agus praghas carbóin a íocadh, agus maidir leis an nós imeachta chun dearbhú SCCT a thíolacadh tríd an gclárlann lárnach, agus na socruithe maidir le deimhnithe SCCT a luaitear i mír 2, pointe (c) a thabhairt suas, i gcomhréir le hAirteagal 22(1), go háirithe maidir leis an bpróiseas agus roghnú na ndeimhnithe a bheidh le tabhairt suas ag an dearbhóir SCCT údaraithe. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Airteagal 7

Astaíochtaí leabaithe a ríomh

1. Déanfar astaíochtaí leabaithe in earraí a ríomh de bhun na modhanna a leagtar amach in Iarscríbhinn III.
2. Déanfar astaíochtaí leabaithe in earraí seachas leictreachas a chinneadh bunaithe ar na hastaíochtaí iarbhír i gcomhréir leis na modhanna a leagtar amach in Iarscríbhinn III, pointí 2 agus 3. Nuair nach féidir astaíochtaí iarbhír a chinneadh go leormhaith, déanfar na hastaíochtaí leabaithe a chinneadh faoi threoir luachanna réamhshocráithe i gcomhréir leis na modhanna a leagtar amach in Iarscríbhinn III, pointe 4.1.
3. Déanfar astaíochtaí leabaithe i leictreachas allmhairithe a chinneadh faoi threoir luachanna réamhshocráithe i gcomhréir leis an modh a leagtar amach in Iarscríbhinn III, pointe 4.2, mura dtugann an dearbhóir SCCT údaraithe údar leis go gcomhlíontar na critéir chun na hastaíochtaí leabaithe a chinneadh bunaithe ar na hastaíochtaí iarbhír a liostaítear i bpointe 5 d'Iarscríbhinn III.

4. Coimeádfaidh an dearbhóir SCCT údaraithe taifid den fhaisnéis atá de dhíth chun na hastaíochtaí leabaithe a ríomh i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar síos in Iarscríbhinn IV. Beidh na taifid sin mionsonraithe a ndóthain chun cur ar a gcumas d'fhóraitheoirí atá creidiúnaithe de bhun Airteagal 18 na hastaíochtaí leabaithe a fhórái i gcomhréir le hAirteagal 8 agus le hIarscríbhinn V agus chun cur ar a chumas don údarás inniúil an dearbhú SCCT a athbhreithniú i gcomhréir le hAirteagal 19(1).
5. Coimeádfaidh an dearbhóir SCCT údaraithe na taifid sin ar fhaisnéis dá dtagraítear i mír 4, lena n-áirítear tuarascáil an fhóraitheora, go dtí deireadh an cheathrú bliain i ndiaidh na bliana a cuireadh isteach an dearbhú SCCT nó ba cheart an dearbhú SCCT a chur isteach.
6. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh a bhaineann le rialacha mionsonraithe maidir le gnéithe de na modhanna ríofa a leagtar amach in Iarscríbhinn III, lena n-áirítear teorainneacha córais próiseas táirgthe, fachtóirí astaíochta, luachanna suiteáil-sonracha astaíochtaí iarbhír agus luachanna réamhshocraithe agus a gcur i bhfeidhm faoi seach ar earraí aonair a chinneadh chomh maith le modhanna a leagan síos chun iontaofacht na sonraí a áirithiú, ar sonraí iad a gcinnfear na luachanna réamhshocraithe ar a mbonn, lena n-áirítear an leibhéal mionsonra agus agus fíorú na sonraí, lena n-áirítear sonrú breise ar earraí atá le meas mar 'earraí simplí' agus 'earraí casta' le haghaidh Airteagal III. I gcás ina bhfuil údar oibiachtúil leis, forálfar leis na gníomhartha sin gur féidir na luachanna réamhshocraithe a oiriúnú do limistéir, do réigiúin nó do thíortha ar leith chun tosca sonracha oibiachtúla, a mbíonn tionchar acu ar astaíochtaí, a chur san áireamh, mar shampla gnáthfhoinsí fuinnimh nó próisis thionsclaíocha. Leis na gníomhartha cur chun feidhme sin, tógfar ar reachtaíocht atá ann cheana chun fíorú a dhéanamh ar shonraí astaíochtaí agus gníomhaíochta i gcás suiteálacha atá cumhdaithe faoi Threoir 2003/87/CE, go háirithe Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 2018/2067 ón gCoimisiún.
7. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 6 den Airteagal seo a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Airteagal 8

Astaíochtaí leabaithe a fhíorú

1. Áiritheoidh an dearbhóir SCCT údaraithe go ndéanfaidh fíoraitheoir atá creidiúnaithe de bhun Airteagal 18 iomlán na n-astaíochtaí leabaithe a dearbhaíodh sa dearbhú SCCT agus a cuireadh isteach de bhun Airteagal 6 a fhíorú, bunaithe ar na prionsabail fíorúcháin a leagtar amach in Iarscríbhinn V.
2. I dtaca le hastaíochtaí leabaithe in earraí a táirgeadh i suiteálacha cláraithe i dtríú tír i gcomhréir le hAirteagal 10, féadfaidh an dearbhóir SCCT údaraithe rogha a dhéanamh faisnéis fhíoraithe a úsáid a nochtadh dó i gcomhréir le hAirteagal 10(7) chun an oibleagáid dá dtagraítear i mír 1 a chomhlíonadh.
3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh a bhaineann leis na prionsabail fíorúcháin dá dtagraítear i mír 1 a mhéid a bhaineann leis an bhféidearthacht tarscaoileadh a dhéanamh ar an oibleagáid go dtabharfadh an fíoraitheoir cuairt ar an tsuiteáil ina ndéantar na hearraí ábhartha a tháirgeadh agus an sainmhíniú ar thairseacha chun cinneadh a dhéanamh cé acu atá míráitis nó neamh-chomhréireachtaí ábhartha nó nach bhfuil agus a bhaineann leis an doiciméadacht tacaíochta atá riachtanach le haghaidh na tuarascála fíorúcháin, agus a formáid. Agus é sin á dhéanamh aige, lorgóidh an Coimisiún comhleanúnachas leis na nósanna imeachta a leagtar amach i Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2018/2067 ón gCoimisiún. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Airteagal 9

Praghas carbóin a íocadh i dtír thionscnaimh

1. Féadfaidh dearbhóir SCCT údaraithe éileamh a dhéanamh ina dhearbhú SCCT ar laghdú i líon na ndeimhnithe SCCT atá le tabhairt suas chun go gcuirfí san áireamh an praghas carbóin a íocadh sa tír thionscnaimh le haghaidh na n-astaíochtaí leabaithe údaraithe. Ní fhéadfar an praghas carbóin a chur san áireamh ach amháin a mhéid a íocadh é go héifeachtach, ag cur san áireamh aon lacáiste nó aon chineál eile cúitimh atá ar fáil sa tír thionscnaimh a mbeadh laghdú ar an bpraghas carbóin sin mar thoradh air.
2. Coinneoidh an dearbhóir SCCT údaraithe taifid den doiciméadacht is gá lena léiriú go raibh na hastaíochtaí leabaithe dearbhaithe faoi réir praghas carbóin i dtír thionscnaimh na n-earraí a íocadh go héifeachtach dá dtagraítear i mír 1. Coinneoidh an dearbhóir SCCT údaraithe, go háirithe, fianaise a bhaineann leis na lacáistí atá ar fáil nó le haon chineál cúitimh eile, go háirithe tagairtí do reachtaíocht ábhartha na tíre sin. Déanfaidh duine atá neamhspleách ar an dearbhóir SCCT údaraithe agus atá neamhspleách ar údarais na tíre thionscnaimh an doiciméadacht sin a dheimhniú. Coinneoidh an dearbhóir SCCT údaraithe fianaise ar íocaíocht iarbhir phraghas an charbóin freisin.
3. Coimeádfaidh an dearbhóir SCCT údaraithe na taifid dá dtagraítear i mír 2, go dtí deireadh an cheathrú bliain i ndiaidh na bliana a cuireadh an dearbhú SCCT isteach lena linn nó ar cheart an dearbhú SCCT a chur isteach.

4. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh maidir le rialacha mionsonraithe i ndáil leis an meánphraghas bliantúil carbóin a íoctar go héifeachtach i gcomhréir le mír 1 a chomhshó ina laghdú comhfhreagrach ar líon na ndeimhnithe SCCT atá le tabhairt suas, lena n-áirítear an praghas carbóin arna íoc go héifeachtach in airgeadra eachtrach a thiontú go euro ag an meánráta bliantúil malairte, an fhianaise atá ag teastáil maidir le híocaíocht iarbhir phraghas an charbóin, samplaí de lacáistí ábhartha nó de chineálacha eile cúitimh dá dtagraítear i mír 1, agus cáilíochtaí an duine neamhspleách dá dtagraítear i mír 2 agus coinníollacha chun neamhspleáchas a chinntiú. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Airteagal 10

Oibreoirí agus suiteálacha i dtríú tíortha a chlárú

1. Arna iarraidh sin d'oibreoir suiteála atá lonnaithe i dtríú tír, déanfaidh an Coimisiún an fhaisnéis faoin oibreoir sin agus faoina shuiteáil a chlárú i mbunachar sonraí lárnach dá dtagraítear in Airteagal 14a.
2. Ar an bhfaisnéis a bheidh san iarraidh ar chlárúchán dá dtagraítear i mír 1, tá an fhaisnéis seo a leanas a bheidh le háireamh sa bhunachar sonraí lárnach tráth an chlárúithe:
 - (a) ainm, seoladh agus sonraí teagmhála an oibreora;
 - b) suíomh gach suiteála lena n-áirítear an seoladh iomlán agus comhordanáidí geografacha arna sloinneadh i ndomhanfhad agus i ndomhanleithead lena n-áirítear 6 dheachúil;
 - (c) príomhghníomhaíocht eacnamaíoch na suiteála;

3. Tabharfaidh an Coimisiún fógra don oibreoir faoin gclárú sa bhunachar sonraí lárnach. Beidh an clárúchán bailí ar feadh tréimhse 5 bliana ón dáta a thugtar fógra faoi d'oibreoir na suiteála.
4. Cuirfidh an t-oibreoir an Coimisiún ar an eolas gan mhoill mar gheall ar aon athrú san fhaisnéis dá dtagraítear i mír 2 a thagann chun cinn tar éis an chláraithe agus tabharfaidh an Coimisiún an fhaisnéis ábhartha cothrom le dáta.
5. Déanfaidh an t-oibreoir an méid seo a leanas:
 - (a) na hastaíochtaí leabaithe a chinneadh, ar astaíochtaí iad a ríomhtar i gcomhréir leis na modhanna a leagtar amach in Iarscríbhinn III, de réir chineál na n-earraí a tháirgtear ag an tsuiteáil dá dtagraítear i mír 1;
 - b) a áirithiú go ndéanann fíoraitheoir atá creidiúnaithe de bhun Airteagal 18 na hastaíochtaí leabaithe dá dtagraítear i bpointe (a) a fhíorú i gcomhréir leis na prionsabail fíorúcháin a leagtar amach in Iarscríbhinn V;
 - (c) cóip a choimeád den tuarascáil fíorúcháin chomh maith le taifid den fhaisnéis atá de dhíth chun na hastaíochtaí leabaithe in earraí a ríomh i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar síos in Iarscríbhinn IV le haghaidh tréimhse 4 bliana tar éis an fíorú a dhéanamh.
6. Beidh na taifid dá dtagraítear i mír 5, pointe (c) mionsonraithe a ndóthain chun fíorú na n-astaíochtaí leabaithe a chumasú i gcomhréir le hAirteagal 8 agus Iarscríbhinn V, agus chun cur ar a chumas d'aon údarás inniúil athbhreithniú a dhéanamh, i gcomhréir le hAirteagal 19(1), ar an dearbhú SCCT a rinne dearbhóir SCCT údaraithe ar nochtadh an fhaisnéis ábhartha dó i gcomhréir le mír 7.

7. Féadfaidh oibreoir an fhaisnéis mar gheall ar fhíorú astaíochtaí leabaithe dá dtagraítear i mír 5 a nochtadh do dhearbhoir SCCT údaraithe. Beidh an dearbhoir SCCT údaraithe i dteideal leas a bhaint as an bhfaisnéis nochta chun an oibleagáid dá dtagraítear in Airteagal 8 a chomhlíonadh.
8. Féadfaidh an t-oibreoir a iarraidh, tráth ar bith, go ndíchlárófaí ón mbunachar sonraí é. Déanfaidh an Coimisiún, arna iarraidh sin dó, agus tar éis dó fógra a thabhairt do na húdaráis inniúla náisiúnta, an fhaisnéis faoin oibreoir sin agus faoina shuiteáil a dhíchlárú ón mbunachar sonraí lárnach, ar choinníoll nach mbeidh gá leis an bhfaisnéis sin chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhearbhuir SCCT a thíolacfar. Féadfaidh an Coimisiún, tar éis dó deis a thabhairt don oibreoir éisteacht a fháil agus tar éis dul i gcomhairle leis na húdaráis inniúla náisiúnta ábhartha, an fhaisnéis a dhíchlárú freisin má fhaigheann sé nach bhfuil an fhaisnéis cruinn a thuilleadh. Cuirfidh an Coimisiún údaráis inniúla na mBallstát ar an eolas faoi dhíchlárúithe den sórt sin.

Caibidil III

Údaráis inniúla

Airteagal 11

Na húdaráis inniúla

1. Ainmneoidh gach Ballstát an t-údarás inniúil chun na hoibleagáidí faoin Rialachán seo a chomhlíonadh agus cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoi sin.

Cuirfidh an Coimisiún liosta de na húdaráis inniúla go léir ar fáil do na Ballstáit agus foilseoidh sé an fhaisnéis sin in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
2. Malartóidh na húdaráis inniúla aon fhaisnéis atá bunriachtanach nó ábhartha maidir le feidhmiú a bhfeidhmeanna agus a ndualgas faoin Rialachán seo.

Airteagal 12

An Coimisiún

De bhreis ar na cúraimí a fheidhmíonn an Coimisiún faoi fhorálacha eile den Rialachán seo, tabharfaidh an Coimisiún cúnamh do na húdaráis inniúla agus a n-oibleagáidí faoin Rialachán seo á gcur i gcrích acu, agus déanfaidh sé a gcuid gníomhaíochtaí a chomhordú trí thacú le treoirlínte a mhalartú agus a eisiúint maidir leis na dea-chleachtais sa réimse seo, agus trí mhalartú leordhóthanach faisnéise agus comhair a chur chun cinn idir na húdaráis inniúla, agus idir na húdaráis inniúla agus an Coimisiún.

Airteagal 13

Rúndacht ghairmiúil agus malartú faisnéise

1. Gach faisnéis a fhaigheann an t-údarás inniúil nó an Coimisiún agus a dhualgais á gcomhlíonadh aige, ar faisnéis rúnda í de bharr a cineáil nó ar faisnéis í a chuirtear ar fáil ar bhonn rúnda, beidh sí faoi réir oibleagáid na rúndachta gairmiúla. Ní nochtfaidh an t-údarás inniúil nó an Coimisiún faisnéis den sórt sin gan cead sainráite an duine nó an údaráis a sholáthair í nó de bhua forálacha a leagtar síos le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta.
2. Mar sin féin, féadfaidh na húdaráis inniúla agus an Coimisiún, an fhaisnéis sin a roinnt le húdaráis inniúla Ballstát eile, le húdaráis chustaim, le húdaráis atá i gceannas ar smachtbhannaí riaracháin nó coiriúla, leis an gCoimisiún agus le hOifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh, chun a áirithiú go gcomhlíonfaidh daoine a gcuid oibleagáidí faoin Rialachán seo agus go gcuirfear an reachtaíocht chustaim i bhfeidhm. Ní fhéadfar faisnéis chomhroinnte den sórt sin a chumhdaítear le rúndacht ghairmiúil a nochtadh do dhuine nó d'údarás ar bith eile seachas de bhua forálacha a leagtar síos le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta.

Airteagal 14
Clárann lárnach

1. Bunóidh an Coimisiún clárann lárnach de dhearbhoirí SCCT údaráithe i bhfoirm bunachar sonraí leictreonach caighdeánaithe ina mbeidh na sonraí maidir le deimhnithe SCCT na ndearbhoirí SCCT údaráithe sin. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis sa chlárann sin ar fáil go huathoibríoch agus i bhfíor-am d'údaráis chustaim agus d'údaráis inniúla ó na Ballstáit.
2. Beidh sa chlárann dá dtagraítear i mír 1 cuntais le faisnéis mar gheall ar gach dearbhóir SCCT údaráithe, go háirithe:
 - (a) ainm agus sonraí teagmhála an dearbhóra SCCT údaráithe;
 - b) uimhir EORI an dearbhóra SCCT údaráithe;
 - (c) an uimhir chuntais SCCT;
 - (d) líon, praghas díola, dáta ceannaithe, dáta tugtha suas, nó dáta athcheannaigh, nó dáta cealaithe deimhnithe SCCT gach dearbhóra SCCT údaráithe.
3. Is faoi rún a bheidh an fhaisnéis sa chlárann dá dtagraítear i mír 2.

Airteagal 14a

Bunachar sonraí lárnach oibreoirí agus suiteálacha lonnaithe i dtríú tíortha

Bunóidh an Coimisiún bunachar sonraí lárnach a mbeidh fáil ag an bpobal air ina mbeidh ainmneacha, seoltaí agus sonraí teagmhála na n-oibreoirí agus suíomh na suiteálacha i dtríú tíortha i gcomhréir le hAirteagal 10 (2). Féadfaidh oibreoir rogha a dhéanamh gan a ainm, a sheoladh agus a shonraí teagmhála a bheith ar fáil don phobal.

Airteagal 15

Loga idirbheartaíochta neamhspleách

1. Coinneoidh an Coimisiún loga idirbheartaíochta neamhspleách ina gcoimeádfar taifead de cheannach deimhnithe SCCT, dá sealbhaíocht, dá dtabhairt suas, dá n-athcheannach agus dá gcur ar ceal.
2. Déanfaidh an Coimisiún rialuithe rioscabhunaithe ar idirbhearta a gcoimeádtar taifead orthu sa loga idirbheartaíochta neamhspleách chun a áirithiú nach bhfuil aon neamhrialtachtaí ann i gceannach, sealbhaíocht, tabhairt suas, athcheannach agus cur ar ceal deimhnithe SCCT.
3. Má dhéantar neamhrialtachtaí a shainaithint de thoradh na rialuithe a dhéantar faoi mhír 2, cuirfidh an Coimisiún údaráis inniúla an Bhallstáit nó na mBallstát lena mbaineann ar an eolas le haghaidh imscrúdú breise chun na neamhrialtachtaí a sainaithníodh a cheartú.

Airteagal 16

Cuntais sa chlárann lárnach

1. Sannfaidh an Coimisiún uimhir chuntais SCCT uathúil do gach dearbhóir SCCT údaraíthe.
2. Tabharfar rochtain do gach dearbhóir SCCT údaraíthe ar a chuntas sa chlárann.
3. Cuirfidh an Coimisiún an cuntas ar bun a luaithe a bhronnfar an t-údarú dá dtagraítear in Airteagal 17(1) agus tabharfaidh sé fógra don dearbhóir SCCT údaraíthe faoi sin.
4. Má tá an dearbhóir SCCT údaraíthe tar éis scor dá ghníomhaíocht eacnamaíoch nó má cúlghaireadh a údarú, dúnfaidh an Coimisiún cuntas an dearbhóra SCCT údaraíthe sin, ar choinníoll go mbeidh a chuid oibleagáidí uile faoin Rialachán seo comhlíonta ag an dearbhóir SCCT údaraíthe.

Airteagal 17

Údarú

0. I gcás ina dtíolactar iarratas ar stádas dearbhóir SCCT údaraíthe i gcomhréir le hAirteagal 5(1), deonóidh an t-údarás inniúil sa Bhallstát ina bhfuil an dearbhóir bunaithe stádas dearbhóra SCCT údaraíthe i gcás ina gcomhlíonfar na critéir a leagtar amach i mír 1. Aithneofar stádas an dearbhóra SCCT údaraíthe i ngach Ballstát.
1. Is iad seo a leanas na critéir chun stádas an dearbhóra SCCT údaraíthe a dheonú:
 - (a) ní raibh an t-iarratasóir páirteach i sárú tromchúiseach ná i sraith sáruithe ar reachtaíocht chustaim, ar rialacha cánachais nó ar rialacha maidir le drochúsáid mhargaidh nó rialacha SCCT, go háirithe nach bhfuil aon taifead ina leith maidir le cionta coiriúla tromchúiseacha a bhaineann lena ghníomhaíocht eacnamaíoch le linn na 5 bliana roimh an iarratas;
 - b) léiríonn an t-iarratasóir an acmhainneacht airgeadais agus an acmhainneacht oibríochtúil atá aige chun a oibleagáidí faoin Rialachán seo a chomhlíonadh.
 - (c) tá an t-iarratasóir bunaithe i mBallstát; agus
 - (d) tá uimhir EORI sannta don iarratasóir i gcomhréir le hAirteagal 9 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013.
2. I gcás ina gcinnfidh an t-údarás inniúil nár comhlíonadh na coinníollacha a liostaítear i mír 1, nó i gcás inar theip ar an iarratasóir an fhaisnéis a sholáthar a liostaítear in Airteagal 5(3), diúltófar stádas an dearbhóra SCCT údaraíthe a dheonú. Foráiltear le cinneadh den sórt sin na cúiseanna leis an diúltú agus áireofar ann faisnéis maidir leis an bhféidearthacht achomharc a dhéanamh.
3. (scriosta)

4. Déanfar cinneadh ón údarás inniúil lena ndeonaítear stádas an dearbhóra SCCT údaraithe a chlárú sa chlár lárnach agus beidh an fhaisnéis seo a leanas ann:
 - (a) ainm agus seoladh an dearbhóra SCCT údaraithe;
 - b) uimhir EORI an dearbhóra SCCT údaraithe;
 - (c) uimhir chuntais SCCT a shanntar dó i gcomhréir le hAirteagal 16(1).
5. (scriosta)
6. Chun na critéir atá leagtha amach i mír 1(b) a chomhlíonadh, éileoidh an t-údarás inniúil go soláthrófar ráthaíocht, más rud é nach raibh an t-iarratasóir bunaithe ar feadh an 2 bhliain airgeadais roimh an mbliain a cuireadh isteach an t-iarratas i gcomhréir le hAirteagal 5(1). Socróidh an t-údarás inniúil méid na ráthaíochta sin ag an méid arna ríomh mar luach na ndeimhnithe SCCT a bheadh ar an dearbhóir SCCT údaraithe a thabhairt suas i gcomhréir le hAirteagal 22 i ndáil le hallmhairí earraí a thuairiscítear i gcomhréir le hAirteagal 5(3)(g). Soláthrófar an ráthaíocht mar ráthaíocht bainc, atá iníoctha ar an gcéad éileamh, ag institiúid airgeadais a oibríonn san Aontas nó trí aon fhoirm eile ráthaíochta lena soláthraítear dearbhú coibhéiseach.
7. I gcás ina suíonn an t-údarás inniúil nach n-áirithítear leis an ráthaíocht a soláthraíodh, nó nach leor í a thuilleadh chun oibleagáidí SCCT an dearbhóra SCCT údaraithe a áirithiú, cuirfidh sé de cheangal ar an dearbhóir SCCT údaraithe ráthaíocht bhreise a sholáthar, nó ráthaíocht nua a chur in ionad na ráthaíochta tosaigh, de réir rogha an dearbhóra SCCT údaraithe.
8. Scaoilfidh an t-údarás inniúil an ráthaíocht díreach tar éis an 31 Bealtaine den dara bliain inar thug an dearbhóir SCCT údaraithe suas deimhnithe SCCT i gcomhréir le hAirteagal 22.

9. Déanfaidh an t-údarás inniúil stádas dearbhóra SCCT údaraithe a chúlghairm i gcás ina n-iarrann an dearbhóir SCCT údaraithe amhlaidh. Déanfaidh an t-údarás inniúil stádas dearbhóra SCCT údaraithe a chúlghairm freisin i gcás nach gcomhlíonann an dearbhóir SCCT údaraithe na critéir a leagtar amach i míreanna 1 nó 7 den Airteagal seo a thuilleadh, nó i gcás ina raibh baint aige le sárú tromchúiseach nó sraith sáruiithe ar an oibleagáid deimhnithe SCCT dá dtagraítear in Airteagal 22(1) a thabhairt suas nó leis an oibleagáid maidir lena áirithiú go mbeidh an líon leordhóthanacht deimhnithe SCCT ar a chuntas sa chlár lánach ag deireadh gach ráithe dá dtagraítear in Airteagal 22(2). Sula ndéanfar stádas dearbhóra SCCT údaraithe a chúlghairm, tabharfaidh an t-údarás inniúil an deis don dearbhóir SCCT údaraithe éisteacht a fháil. Beidh an bonn cirt mar aon le faisnéis faoin gceart chun achomharc a dhéanamh san áireamh in aon chinneadh cúlghairme.
10. Cláróidh an t-údarás inniúil faisnéis sa chlár lánach maidir leis na hiarratasóirí ar diúltaíodh a n-iarratas ar stádas dearbhóra SCCT údaraithe a dheonú i gcomhréir le mír 2 den Airteagal seo, agus ar cúlghaireadh a stádas mar dhearbhoirí SCCT údaraithe i gcomhréir le mír 9 den Airteagal seo.
11. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na forálacha mionsonraithe chun na critéir dá dtagraítear i mír 1, lena n-áirítear an critéar maidir le gan a bheith rannpháirteach i sárú tromchúiseach ná i sraith sáruiithe faoi mhír 1(a), agus chun an ráthaíocht dá dtagraítear i míreanna 6 go 8 a chur i bhfeidhm; chun na critéir maidir le sárú tromchúiseach nó sraith sáruiithe dá dtagraítear i mír 9 a chur i bhfeidhm; agus le haghaidh na n-iarmhairtí a bhaineann le stádas dearbhóra SCCT údaraithe a chúlghairm. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Airteagal 18
Creidiúnú fíoraitheoirí

1. Measfar gur fíoraitheoir creidiúnaithe faoin Rialachán seo é aon duine a creidiúnaíodh i gcomhréir le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 2018/2067 ón gCoimisiún le haghaidh grúpa ábhartha gníomhaíochtaí. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh chun grúpaí ábhartha gníomhaíochtaí a shainaithint trí ailíniú a dhéanamh ar na cáilíochtaí is gá a bheith ag fíoraitheoir creidiúnaithe chun fíoruithe a dhéanamh faoin Rialachán seo i ndáil leis an ngrúpa ábhartha gníomhaíochtaí a liostaítear in Iarscríbhinn I de Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) Uimh. 2018/2067 ón gCoimisiún agus a léirítear sa deimhniú creidiúnaithe. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).
2. De bhreis ar mhír 1, féadfaidh comhlacht náisiúnta creidiúnaithe, arna iarraidh sin dó, duine atá bunaithe sa Aontas a chreidiúnú mar fhíoraitheoir faoin Rialachán seo i gcás ina measann sé, bunaithe ar an doiciméadacht a cuireadh isteach, go bhfuil sé d'acmhainneacht ag an duine sin na prionsabail fíorúcháin dá dtagraítear in Iarscríbhinn V a chur i bhfeidhm chun oibleagáidí rialúcháin na n-astaíochtaí leabaithe a bhunaítear in Airteagail 8 agus 10 a chomhlíonadh.
3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 28, chun an Rialachán seo a fhorlíonadh trí choinníollacha le deonú an chreidiúnaithe dá dtagraítear i mír 2 a shonrú, maidir le rialú agus formhaoirsiú a dhéanamh ar fhíoraitheoirí creidiúnaithe, maidir le creidiúnú a tharraingt siar agus maidir le haitheantas frithpháirteach agus meastóireacht píaraí na gcomhlachtaí creidiúnúcháin.

Airteagal 19

Athbhreithniú ar dhearbhuithé SCCT

1. Féadfaidh údarás inniúil an Bhallstáit ina bhfuil an dearbhóir SCCT údaraithe bunaithe athbhreithniú a dhéanamh ar dhearbhu SCCT laistigh den tréimhse dar críoch an ceathrú bliain i ndiaidh na bliana ba cheart an dearbhú a chur isteach. D'fhéadfadh sé gurb é a bheadh san athbhreithniú fíorú ar an bhfaisnéis a soláthraíodh sa dearbhú SCCT ar bhonn na faisnéise a chuir na húdaráis chustaim in iúl i gcomhréir le hAirteagal 25(2) agus aon fhaisnéis ábhartha eile, agus ar bhonn aon iniúchta a mheastar a bhfuil gá leis, lena n-áirítear iniúchadh ag áitreabh dearbhóra SCCT údaraithe.
- 1a. Gan dochar do mhír 1, leagfaidh an Coimisiún amach go tréimhsiúil na fachtóirí sonracha riosca agus pointí airde do na húdaráis inniúla, bunaithe ar anailís ar na rioscaí a bhaineann le cur chun feidhme SCCT ar leibhéal an Aontais, agus faisnéis atá sa chlárann lárnach á cur san áireamh, sonraí arna gcur in iúl ag údaráis chustaim, agus foinsí faisnéise ábhartha eile, lena n-áirítear na rialuithe agus na seiceálacha dá dtagraítear in Airteagail 15(2) agus 25(3). Éascóidh an Coimisiún malartú tuairimí leis na húdaráis inniúla maidir le gníomhaíochtaí calaoiseacha agus pionóis a ghearradh ar dhearbhoirí SCCT údaraithe.
2. I gcás nach gcuirfidh dearbhóir SCCT údaraithe dearbhú SCCT isteach i gcomhréir le hAirteagal 6, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar oibleagáidí SCCT an dearbhóra SCCT údaraithe sin ar bhonn na faisnéise atá ar fáil dó, agus ríomhfaidh sé an líon iomlán deimhnithe SCCT atá dlite faoin 31 Nollaig ar a dhéanaí den bhliain i ndiaidh na bliana ba cheart an dearbhú SCCT a chur isteach. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis sin in iúl don Bhallstát ina bhfuil an dearbhóir SCCT údaraithe bunaithe.

3. I gcás ina bhfuil sé suite ag an údarás inniúil go bhfuil an líon dearbhaithe de dheimhnithe SCCT atá le tabhairt suas mícheart, nó nár cuireadh isteach aon dearbhú SCCT i gcomhréir le hAirteagal 6, cinnfidh sé an líon deimhnithe SCCT atá dlite ón dearbhóir SCCT údaráithe. Tabharfaidh an t-údarás inniúil fógra don dearbhóir SCCT údaráithe faoin líon a chinnfear agus iarrfaidh sé go dtabharfaidh an dearbhóir SCCT údaráithe suas na deimhnithe SCCT breise laistigh de thréimhse aon mhí amháin. Beidh an bonn cirt mar aon le faisnéis faoin gceart chun achomharc a dhéanamh san áireamh sa chinneadh sin.
4. (scriosta)
5. I gcás ina suífidh an t-údarás inniúil gur mó líon na ndeimhnithe SCCT a tugadh suas ná an líon dlite, cuirfidh an t-údarás inniúil an Coimisiún ar an eolas faoi sin gan mhoill. Déanfar farasbarr na ndeimhnithe SCCT a thugtar suas a athcheannach i gcomhréir leis na nósanna imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 23.

Caibidil IV

Deimhnithe SCCT

Airteagal 20

Deimhnithe SCCT a dhíol

0. Díolfaidh na Ballstáit deimhnithe SCCT le dearbhóirí SCCT údaraithe atá bunaithe ina mBallstát. Chun na críche sin, díolfar deimhnithe SCCT ar ardán lárnach coiteann a bhunóidh an Coimisiún tar éis nós imeachta um sholáthar comhpháirteach idir an Coimisiún agus na Ballstáit, agus is é an Coimisiún a bhainisteoidh an t-ardán sin. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 28 chun uainiú, riarachán agus gnéithe eile de dhíolachán agus d'athcheannach deimhnithe SCCT a shainiú a thuilleadh, ag féachaint le comhleanúnachas a áirithiú le nósanna imeachta Rialachán (AE) Uimh. 1031/2010 ón gCoimisiún.
1. Díolfar deimhnithe SCCT le dearbhóirí SCCT údaraithe ar an bpraghas a ríomhtar i gcomhréir le hAirteagal 21.
2. Áiritheoidh an Coimisiún go sannfar uimhir chéannachta uathúil do gach deimhniú SCCT nuair a chruthófar é agus cláróidh sé an uimhir chéannachta aonaid uathúil agus an praghas agus dáta díola an deimhnithe sa chlárլann lárnach i gcuntas an dearbhóra SCCT údaraithe atá á cheannach.

Airteagal 21

Praghas na ndeimhnithe SCCT

1. Ríomhfaidh an Coimisiún praghas na ndeimhnithe SCCT mar mheán phraghsanna scoir lamháltais CTA AE ar an gcomhardán ceantála i gcomhréir leis na nósanna imeachta a leagtar síos i Rialachán (AE) Uimh. 1031/2010 ón gCoimisiún²⁴ in aghaidh gach seachtaine féilire. Sna seachtainí féilire sin nach mbíonn aon cheant sceidealta ar an gcomhardán ceantála, is é an praghas a bheidh ar dheimhnithe SCCT ná meán phraghsanna scoir lamháltais CTA AE ón tseachtain dheireanach ina raibh ceantanna ar siúl ar an gcomhardán ceantála.
2. Foilseoidh an Coimisiún an meánphraghas sin ar an gcéad lá oibre den tseachtain féilire dár gcionn agus cuirfear i bhfeidhm é ón lá oibre ina dhiaidh sin go dtí an chéad lá oibre den tseachtain féilire ina dhiaidh sin.
3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh chun sainiú breise a dhéanamh ar an modheolaíocht chun meánphraghas na ndeimhnithe SCCT a ríomh agus ar shocruithe praiticiúla chun an praghas sin a fhoilsiú. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

²⁴ Rialachán (AE) Uimh. 1031/2010 ón gCoimisiún an 12 Samhain 2010 maidir le huainiúchán, riarachán agus gnéithe eile de cheantáil ar lamháltais astaíochtaí gás ceaptha teasa de bhun Threoir 2003/87/CE (IO L 302, 18.11.2010, lch. 1).

Airteagal 22

Tabhairt suas na ndeimhnithe SCCT

1. Faoi 31 Bealtaine gach bliain, déanfaidh an dearbhóir SCCT údaraithe líon deimhnithe SCCT a thabhairt suas don Choimisiún a fhreagraíonn do na hastaíochtaí leabaithe a dearbhaíodh i gcomhréir le hAirteagal 6(2)(c) agus a fíoraíodh i gcomhréir le hAirteagal 8 don bhliain féilire roimh an tabhairt suas. Chun na críche sin, áiritheoidh an dearbhóir SCCT údaraithe go bhfuil an líon deimhnithe SCCT is gá ar fáil ar a chuntas sa chlárann náisiúnta. Cuirfidh an Coimisiún na deimhnithe SCCT sin ar ceal.
2. Áiritheoidh an dearbhóir SCCT údaraithe go bhfreagraíonn an líon deimhnithe SCCT ar a chuntas sa chlárann lárnach ag deireadh gach ráithe le 80 faoin gcéad ar a laghad de na hastaíochtaí leabaithe, arna gcinneadh faoi threoir luachanna réamhshocraithe i gcomhréir leis na modhanna a leagtar amach in Iarscríbhinn III, sna hearraí ar fad atá allmhairithe aige ó bhí tús na bliana féilire ann.
3. I gcás ina gcinnfidh an Coimisiún nach bhfuil an líon deimhnithe SCCT i gcuntas dearbhóra SCCT údaraithe i gcomhréir leis na hoibleagáidí de bhun mhír 2, tabharfaidh sé fógra don dearbhóir SCCT deimhnithe, trí an gclárann náisiúnta, gur gá líon leordhóthanach deimhnithe SCCT a bheith ina chuntas laistigh d'aon mhí amháin. Cuirfidh an Coimisiún údarais inniúil an Bhallstáit ina bhfuil an dearbhóir SCCT údaraithe bunaithe ar an eolas freisin.
4. (scriosta)

Airteagal 23

Athcheannach na ndeimhnithe SCCT

1. Arna iarraidh sin do dhearbhoir SCCT údaráithe, athcheannóidh an Ballstát ina bhfuil an dearbhóir SCCT údaráithe bunaithe farasbarr na ndeimhnithe SCCT atá fágtha ar chuntas an dearbhóra sa chlárann lárnach tar éis na deimhnithe a bheith tugtha suas i gcomhréir le hAirteagal 22. Chuige sin, ceannóidh an Coimisiún na deimhnithe sin tríd an ardán lárnach coiteann dá dtagraítear in Airteagal 20 thar ceann an Bhallstáit ina bhfuil an dearbhóir údaráithe bunaithe. Cuirfear isteach an iarraidh ar athcheannach faoin 30 Meitheamh gach bliain ina dtugtar suas deimhnithe SCCT.
2. Aon trian den líon iomlán deimhnithe SCCT a cheannaigh an dearbhóir SCCT údaráithe le linn na bliana féilire roimhe sin, sin é an teorainn a bheidh leis an líon iomlán deimhnithe atá faoi réir an athcheannaigh dá dtagraítear i mír 1.
3. Is é an praghas athcheannaigh a bheidh ar gach deimhniú SCCT an praghas a d'íoc an dearbhóir SCCT údaráithe as an deimhniú sin tráth an cheannaigh.

Airteagal 24

Deimhnithe SCCT a chur ar ceal

Faoin 30 Meitheamh gach bliain, cuirfidh an Coimisiún ar ceal aon deimhnithe SCCT a ceannaíodh le linn na bliana roimh an mbliain féilire roimhe sin agus a bhí fágtha i gcuntas dearbhóra SCCT údaráithe sa chlárann lárnach. Cuirfear na deimhnithe SCCT sin ar ceal gan aon chúiteamh.

Caibidil V

Údaráis chustaim

Airteagal 25

Rialacha is infheidhme maidir le hallmhairiú earraí

1. Ní cheadóidh na húdaráis chustaim d'aon duine eile cé is moite de dhearbhoir SCCT údaráithe earraí a allmhairiú.
2. Cuirfidh na húdaráis chustaim in iúl don Choimisiún, go tréimhsiúil agus go huathoibríoch, trí bhithin an tsásra faireachais arna bhunú de bhun Airteagal 56(5) de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013, faisnéis faoi na hearraí a dhearbhaítear le haghaidh allmhairithe, lena n-áirítear uimhir EORI agus uimhir chuntais SCCT an dearbhóra SCCT údaráithe, cód AC ocht ndigit na n-earraí, an líon, an tír thionscnaimh, dáta an dearbhaithe agus an nós imeachta custaim.
- 2a. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 2 in iúl d'údarás inniúil an Bhallstáit ina bhfuil an dearbhóir SCCT údaráithe bunaithe.
3. (scriosta)
4. Féadfaidh na húdaráis chustaim faisnéis rúnda a fuair na húdaráis chustaim agus a ndualgais á chomhlíonadh acu nó a chuirtear ar fáil ar bhonn rúnda do na húdaráis chustaim a chur in iúl i gcomhréir le hAirteagal 12(1) de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 d'údarás inniúil an Bhallstáit a thug stádas dearbhóra SCCT údaráithe.
5. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh lena sainítear an fhaisnéis, an t-uainiú agus an modh chun an fhaisnéis a chur in iúl de bhun mhír 2 den Airteagal seo. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Caibidil VI

Forfheidhmiú

Airteagal 26

Pionóis

1. Dearbhóir SCCT údaraithe a dteipeann air, faoin 31 Bealtaine gach bliain, líon deimhnithe CBAM a thabhairt suas a chomhfhreagraíonn do na hastaíochtaí atá leabaithe in earraí a allmhairíodh le linn na bliana roimhe sin, beidh sé faoi dhliteanas pionós a íoc. Beidh an pionós sin comhionann leis an bpionós i leith astaíochtaí iomarcacha a leagtar amach in Airteagal 16(3) de Threoir 2003/87/CE, agus a ardaíodh de bhun Airteagal 16(4) den Treoir sin, agus beidh sé infheidhme sa bhliain a allmhairíodh na hearraí, i gcás gach deimhniú SCCT nár thug an dearbhóir SCCT údaraithe suas.
2. I gcás ina dtugann duine seachas dearbhóir SCCT údaraithe earraí isteach i gcríoch chustaim an Aontais gan na hoibleagáidí faoin Rialachán seo a chomhlíonadh, beidh an duine sin faoi dhliteanas pionós a íoc. Ag brath ar fhad, ar thromchúis agus ar fhairsinge an neamh-chomhlíonta sin, idir trí agus cúig oiread an phionóis dá dtagraítear i mír 1 a bheidh sa phionós sin, agus beidh sé infheidhme sa bhliain a tugadh isteach na hearraí, i gcás gach deimhniú SCCT nár thug an duine suas.
3. Fiú má íocann an dearbhóir SCCT údaraithe an pionós, ní scaoilfidh sin é ón oibleagáid cibé líon deimhnithe SCCT a bheidh fós gan tabhairt suas a thabhairt suas, arna chinneadh i gcomhréir le hAirteagal 19(3).

4. Má chinneann an t-údarás inniúil, lena n-áirítear ar bhonn na n-athbhreithnithe ar dhearbhuíthe SCCT dá dtagraítear in Airteagal 19, gur theip ar dhearbhoir SCCT údaráithe an oibleagáid a chomhlíonadh deimhnithe SCCT a thabhairt suas mar a shonraítear i mír 1, nó gur thug duine earraí isteach i gcríoch chustaim an Aontais gan deimhnithe SCCT a thabhairt suas de bhun an Rialacháin seo mar a shonraítear i mír 2, forchuirfidh an t-údarás inniúil an pionós de bhun mhír 1 nó 2, mar is infheidhme. Chuige sin, tabharfaidh an t-údarás inniúil fógra don dearbhoir SCCT údaráithe nó, i gcás ina bhfuil feidhm ag mír 2, don duine:
- (a) go bhfuil an t-údarás inniúil tagtha ar an gconclúid gur theip ar an dearbhoir SCCT údaráithe nó ar an duine an oibleagáid a chomhlíonadh deimhnithe SCCT a thabhairt suas i gcás bliain ar leith;
 - (b) na cúiseanna atá lena chonclúid;
 - (c) méid an phionóis atá á fhorchur ar an dearbhoir SCCT údaráithe nó ar an duine;
 - (d) an dáta óna mbeidh an pionós dlite;
 - (e) an ghníomhaíocht atá le déanamh ag an dearbhoir SCCT údaráithe nó ag an duine dá dtagraítear i mír 2 chun an pionós a íoc; agus
 - (f) go bhfuil sé de cheart ag an dearbhoir SCCT údaráithe nó ag an duine achomharc a dhéanamh faoi rialacha náisiúnta.
5. I gcás nár íocadh an pionós laistigh den tréimhse fhorordaithe, áiritheoidh an t-údarás inniúil go n-íocfar an méid sin ar gach bealach a bheidh ar fáil dóibh faoi dhlí an Bhallstáit lena mbaineann.

Airteagal 27

Imchéimniú

1. Gníomhóidh an Coimisiún, bunaithe ar shonraí ábhartha agus oibiachtúla, i gcomhréir leis an Airteagal seo, chun aghaidh a thabhairt ar chleachtais lena ndéantar an Rialachán seo a imchéimniú.
2. Sainmhíneofar imchéimniú mar athrú ar an bpatrún trádála i ndáil le hearraí allmhairithe, ar athrú é a eascraíonn as cleachtas, próiseas nó obair nach bhfuil cúis chuí nó bonn cirt eacnamaíoch leordhóthanach leo seachas oibleagáid faoin Rialachán seo a sheachaint. Áirítear an méid seo a leanas ar chleachtas, próiseas nó obair den sórt sin:
 - (a) na hearraí lena mbaineann a mhodhnú rud beag chun iad a chur faoi chóid AC nach liostaítear in Iarscríbhinn I, ar choinníoll nach n-athróidh an modhnú a mbuntréithe; nó
 - b) lastais a scoilteadh ar bhealach ealaíne i gcoinsíneachtaí nach mó a luach intreach ná EUR 150 chun na hoibleagáidí faoin Rialachán seo a sheachaint.
3. Déanfaidh an Coimisiún faireachán leanúnach ar aon athrú mór i bpatrún na trádála earraí agus táirgí atá modhnaithe de bheagán ar leibhéal an Aontais.
4. Ballstát nó aon pháirtí a ndéanann imchéimniú a dtugtar tuairisc air i mír 2 dífead dó, nó a dtéann imchéimniú chun sochair dó, féadfaidh sé fógra a thabhairt don Choimisiún faoin gcás, go háirithe má bhíonn air dul i ngleic, thar thréimhse dhá mhí i gcomparáid leis an tréimhse chéanna sa bhliain roimhe sin, le laghdú mór ar an méid earraí allmhairithe a liostaítear in Iarscríbhinn I agus le méadú ar an méid allmhairí táirgí atá modhnaithe de bheagán nach liostaítear in Iarscríbhinn I. Luafar san fhógra na cúiseanna ar a bhfuil sé bunaithe agus ba cheart a áireamh leis, i gcás inar féidir, sonraí ábhartha agus staitisticí maidir leis na hearraí agus na táirgí dá dtagraítear i mír 2.

5. I gcás ina bhfuil cúiseanna leordhóthanacha ag an gCoimisiún lena chreidiúint, agus na sonraí, na tuarascálacha agus an staidreamh ábhartha á gcur san áireamh, lena n-áirítear iad siúd a sholáthair údarais chustaim na mBallstát, gur ann do na himthosca dá dtagraítear i mír 2(a) i mBallstát amháin nó níos mó de réir patrún bunaithe, tugtar de chumhacht dó gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 28 chun Iarscríbhinn I a leasú trí na táirgí atá modhnaithe de bheagán dá dtagraítear i mír 2(a) a chur san áireamh chun críocha frith-imchéimniúcháin.

Caibidil VII

Tarmligean a fheidhmiú agus an nós imeachta coiste

Airteagal 28

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagail 2(10), 2(11), 18(3), 20(0) agus 27(5) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana amhail ón 1 Eanáir 2025. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí breise comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaíthe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagail 2(10), 2(11), 18(3), 20(0) agus 27(5) a chúlghairm aon tráth.

4. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmlighean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
5. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúchán le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
6. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
7. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagail 2(10), 2(11), 18(3), 20(0) agus 27(5) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 29

Feidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún

1. Tabharfaidh an Coiste SCCT cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Caibidil VIII

Tuairisciú agus athbhreithniú

Airteagal 30

Tuairisciú agus athbhreithniú ag an gCoimisiún

1. Baileoidh an Coimisiún an fhaisnéis is gá d'fhonn raon feidhme an Rialacháin seo a leathnú chun astaíochtaí indíreacha a chumhdach a luaithé is féidir, chomh maith le hearraí níos faide síos an slabhra luacha, agus earraí seachas na cinn a liostaítear in Iarscríbhinn I.
2. Roimh an 1 Eanáir 2026, tíolacfaidh an Coimisiún tuarascáil ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle. Tabharfar aghaidh sa tuarascáil, go háirithe, ar an tsaincheist maidir le leathnú breise raon feidhme na n-astaíochtaí leabaithe chun astaíochtaí indíreacha a chumhdach, mar aon le hearraí atá níos faide síos an slabhra luacha, agus earraí eile a mbaineann riosca sceite carbóin leo seachas na cinn sin a chumhdaítear faoin Rialachán seo cheana. Déanfar measúnú sa tuarascáil freisin ar an dul chun cinn a rinneadh sa phlé idirnáisiúnta maidir le gníomhú ar son na haeráide. Cuimseofar sa tuarascáil measúnú ar thionchar an tsásra ar sceitheadh carbóin, lena n-áirítear i ndáil le honnmhairí. Cuimseofar sa tuarascáil measúnú ar na féidearthachtaí an raon feidhme a leathnú a thuilleadh chun astaíochtaí leabaithe seirbhísí iompair a chumhdach chomh maith le seirbhísí a d'fhéadfadh a bheith faoi réir riosca sceite carbóin. Cuimseofar sa tuarascáil freisin measúnú ar an gcóras rialachais, lena n-áirítear na costais riaracháin, ar na cleachtais imchéimniúcháin, ar fheidhmiú Airteagal 2(2a) den Rialachán seo, agus ar thionchar an tsásra ar na hearnálacha a chumhdaítear agus ar earnálacha iartheachacha ina n-úsáidtear a n-earraí mar ionchuir, ar thrádáil idirnáisiúnta, lena n-áirítear atheagrú acmhainní, agus ar na tíortha is lú forbairt. Cuimseofar inti freisin measúnú ar an bhféidearthacht modhanna a fhorbairt chun astaíochtaí leabaithe a ríomh bunaithe ar mhodhanna loirg comhshaoil.

3. Más iomchuí, beidh togra reachtach ag gabháil leis an tuarascáil dá dtagraítear i mír 2, go háirithe d'fhonn raon feidhme an Rialacháin seo a leathnú chun astaíochtaí indíreacha a chumhdach a luaithe is féidir, agus chun earraí níos faide síos an slabhra luacha a chumhdach agus an dul chun cinn a rinneadh sa phlé idirnáisiúnta maidir le gníomhú ar son na haeráide á chur san áireamh freisin.
4. Roimh an 1 Eanáir 2028, agus gach dhá bhliain dá éis sin, tiolacfaidh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo. Cuimseofar sa tuarascáil measúnú ar thionchar an tsásra ar sceitheadh carbóin, lena n-áirítear i ndáil le honnmhairí, ar na hearnálacha a chumhdaítear, agus más iomchuí ar earnálacha iartheachacha ina n-úsáidtear a n-earraí mar ionchuir, ar an tionchar ar an margadh inmheánach agus an tionchar eacnamaíoch agus críochach ar fud an Aontais, ar bhoilsciú agus ar phraghas tráchtearraí, ar thrádáil idirnáisiúnta, lena n-áirítear atheagrú acmhainní, agus ar na tíortha is lú forbairt. Cuimseofar sa tuarascáil freisin measúnú ar an gcóras rialachais agus ar raon feidhme an Rialacháin. Cuimseofar sa tuarascáil freisin measúnú ar chleachtais imchéimniúcháin, ar fheidhmiú Airteagal 2(2a) den Rialachán seo, ar thorthaí na n-imscrúduithe agus ar na pionóis a gearradh. Cuimseofar sa tuarascáil freisin faisnéis chomhiomlánaithe maidir le déine astaíochtaí in aghaidh na tíre tionscnaimh le haghaidh na dtáirgí éagsúla a liostaítear in Iarscríbhinn I. Más iomchuí, beidh togra reachtach ag gabháil leis na tuarascálacha sin.

Caibidil IX

Comhordú a dhéanamh le leithdháileadh na lamháltas saor in aisce faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais Eorpaigh

Airteagal 31

*Leithdháileadh na lamháltas saor in aisce faoi Chóras Trádála Astaíochtaí an Aontais
Eorpaigh agus an oibleagáid deimhnithe SCCT a thabhairt suas*

1. Déanfar coigeartú ar na deimhnithe SCCT atá le tabhairt suas i gcomhréir le hAirteagal 22 chun go gcuirfear san áireamh a mhéid a leithdháiltear lamháltas CTA AE saor in aisce i gcomhréir le hAirteagal 10a de Threoir 2003/87/CE ar shuiteálacha a tháirgeann, laistigh den Aontas, na hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I.
2. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh lena leagtar síos rialacha mionsonraithe chun an coigeartú dá dtagraítear i mír 1 a ríomh. Leagfar amach na rialacha mionsonraithe sin trí thagairt do na prionsabail a chuirtear i bhfeidhm in CTA AE le haghaidh saor-leithdháileadh lamháltas do shuiteálacha a tháirgeann, laistigh den Aontas, na hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I, agus na tagarmharcanna éagsúla a úsáidtear in CTA AE le haghaidh an tsaor-leithdháilte á gcur san áireamh d'fhonn iad a chomhcheangal sna luachanna comhfhreagracha i gcomhair na n-earraí lena mbaineann, agus na hábhair ionchuir ábhartha á gcur san áireamh. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2).

Caibidil X

Forálacha idirthréimhseacha

Airteagal 32

Tréimhse idirthréimhseach

Le linn na hidirthréimhse ón 1 Eanáir 2023 go dtí an 31 Nollaig 2025, beidh oibleagáidí an allmhaireora faoi Rialachán seo teoranta do na hoibleagáidí tuairiscithe a leagtar amach in Airteagail 33 go 35. I gcás ina bhfuil an t-allmhaireoir sin bunaithe i mBallstát agus ina mbaineann sé úsáid as ionadaíocht indíreach i gcomhréir le hAirteagal 18 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 agus i gcás ina gcomhaontóidh an t-ionadaí indíreach custaim amhlaidh, beidh feidhm ag na hoibleagáidí tuairiscithe maidir leis an ionadaí indíreach custaim sin. I gcás nach bhfuil an t-allmhaireoir bunaithe i mBallstát, beidh feidhm ag na hoibleagáidí tuairiscithe maidir leis an ionadaí indíreach custaim.

Airteagal 33

Earraí a allmhairiú

1. (scriosta)
2. Cuirfidh na húdaráis chustaim an dearbhóir custaim ar an eolas faoin oibleagáid tuairiscithe dá dtagraítear in Airteagal 35, tráth a scaoilfear na hearraí i saorchúrsaíocht, ar a dhéanaí.
3. Trí bhíthin an tsásra faireachais a bunaíodh de bhun Airteagal 56(5) de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013, cuirfidh na húdaráis chustaim in iúl don Choimisiún, go tréimhsiúil agus go huathoibríoch, faisnéis mar gheall ar earraí allmhairithe, lena n-áirítear táirgí próiseáilte ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála amach. Áireofar i bhfaisnéis den sórt sin uimhir EORI an dearbhóra custaim agus an allmhaireora, cód AC ocht ndigit, líon, tír thionscnaimh, an dearbhóir custaim, dáta an dearbhaithe custaim agus an nós imeachta custaim.

4. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 3 in iúl d'údaráis inniúla na mBallstát ina bhfuil an dearbhóir custaim, agus i gcás inarb infheidhme, an t-allmhaireoir, bunaithe.

Airteagal 34

Oibleagáid tuairiscithe i dtaca le nósanna imeachta áirithe custaim

1. I gcás ina n-allmhaireofar táirgí próiseáilte ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála isteach dá dtagraítear in Airteagal 256 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013, áireofar san oibleagáid tuairiscithe dá dtagraítear in Airteagal 35(1) an fhaisnéis faoi na hearraí a cuireadh faoin nós imeachta próiseála isteach agus a raibh na táirgí próiseáilte allmhairithe mar thoradh orthu, fiú mura liostaítear na táirgí próiseáilte in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo. Beidh feidhm ag an bhforáil seo freisin i gcás gur earraí arna dtabhairt ar ais iad na táirgí próiseáilte a eascraíonn as an nós imeachta próiseála isteach dá dtagraítear in Airteagal 205 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013.
2. Ní bhainfidh an oibleagáid tuairiscithe dá dtagraítear in Airteagal 35(1) le hallmhairiú na nithe seo a leanas:
 - (a) táirgí próiseáilte ar toradh iad ar an nós imeachta próiseála amach dá dtagraítear in Airteagal 259 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013;
 - (b) earraí a cháilíonn mar earraí arna dtabhairt ar ais i gcomhréir le hAirteagal 203 de Rialachán (AE) Uimh. 952/2013.

Airteagal 35
Oibleagáid tuairiscithe

1. Cuirfidh gach allmhaireoir a d'allmhairigh earraí, le linn ráithe ar leith de bhliain féilire, le haghaidh na ráithe sin, tuarascáil ('tuarascáil SCCT') ina bhfuil faisnéis faoi na hearraí a allmhairíodh le linn na ráithe sin faoi bhráid an Choimisiúin, tráth nach déanaí ná aon mhí amháin tar éis dheireadh gach ráithe.
2. Beidh an fhaisnéis seo a leanas sa tuarascáil SCCT:
 - (a) cainníocht iomlán gach cineál earraí, arna sloinneadh in uaireanta meigeavata i gcás leictreachais agus i dtonaí i gcás earraí eile; agus arna sonrú in aghaidh na suiteála a tháirgeann na hearraí sa tír thionscnaimh;
 - (b) iomlán na n-astaíochtaí leabaithe iarbhír, arna shloinneadh i dtonaí d'astaíochtaí coibhéise CO₂e in aghaidh na meigeavatuair leictreachais nó, i gcás earraí eile, i dtonaí d'astaíochtaí coibhéise CO₂e, in aghaidh an tona de gach cineál earraí, arna ríomh i gcomhréir leis an modh a leagtar amach in Iarscríbhinn III;
 - (c) iomlán na n-astaíochtaí indíreacha, arna shloinneadh i gcomhréir le modh a leagtar amach i ngníomh cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 6;
 - (d) an praghas carbóin atá dlite i dtír thionscnaimh le haghaidh na n-astaíochtaí leabaithe sna hearraí allmhairithe, agus lacáistí ábhartha nó aon chineál eile cúitimh á gcur san áireamh.
4. Cuirfidh an Coimisiún in iúl go tréimhsiúil do na húdaráis inniúla liosta de na hallmhaireoirí atá bunaithe ina mBallstát, ar ina leith tá cúiseanna aige lena chreidiúint gur nár chomhlíon siad an oibleagáid tuarascáil SCCT a chur isteach, mar a shonraítear i mír 1, ná na réasúnaithe comhfhreagracha.

5. Má chinneann an t-údarás inniúil, lena n-áirítear ar bhonn na faisnéise a chuir an Coimisiún ar fáil de bhun na míre roimhe seo, nár chomhlíon an t-allmhaireoir an oibleagáid tuarascáil SCCT a chur isteach dá dtagraítear i mír 1, forchuirfidh sé pionós éifeachtach comhréireach athchomhairleach ar an allmhaireoir. Chuige sin, tabharfaidh an t-údarás inniúil fógra don allmhaireoir faoin méid seo a leanas:
- (a) go bhfuil an t-údarás inniúil tagtha ar an gconclúid gur theip ar an allmhaireoir an oibleagáid a chomhlíonadh tuarascáil a chur isteach do ráithe ar leith;
 - b) na cúiseanna atá lena chonclúid;
 - (c) méid an phionóis atá á fhorchur ar an allmhaireoir;
 - (d) an dáta óna mbeidh an pionós dlite;
 - (e) an ghníomhaíocht atá le déanamh ag an allmhaireoir chun an pionós a íoc; agus
 - (f) go bhfuil sé de cheart ag an allmhaireoir achomharc a dhéanamh faoi na rialacha náisiúnta.

6. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh maidir leis an bhfaisnéis atá le tuairisciú, lena n-áirítear faisnéis mhionsonraithe de réir na tíre tionscnaimh agus chineál na n-earraí a thacaíonn leis na hiomláin dá dtagraítear i mír 2, samplaí de lacáistí ábhartha nó cineálacha eile cúitimh dá dtagraítear i mír 2(d), réimse táscach na bpionós atá le cur i bhfeidhm de bhun mhír 5 agus na critéir le cur san áireamh chun an méid iarbhair a chinneadh, lena n-áirítear tromchúis agus fad na mainneachtana tuairisciú, agus rialacha mionsonraithe maidir leis an meánphraghas bliantúil carbóin atá dlite in airgeadra eachtrach dá dtagraítear i mír 2(d) a chomhshó in euro ag an meánráta bliantúil malairte. Tugtar de chumhacht don Choimisiún freisin gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh a bhaineann le rialacha mionsonraithe maidir leis na gnéithe de na modhanna ríofa a leagtar amach in Iarscríbhinn III, lena n-áirítear teorainneacha córais na bpróiseas táirgthe, na fachtóirí astaíochta, luachanna suiteáil-sonracha na n-astaíochtaí iarbhair agus a gcur i bhfeidhm faoi seach ar earraí aonair a chinneadh chomh maith le modhanna a leagan síos chun iontaofacht na sonraí a áirithiú, lena n-áirítear an leibhéal mionsonra. Tugtar de chumhacht bhreise don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh maidir leis na ceanglais tuairiscithe le haghaidh astaíochtaí indíreacha in earraí allmhairithe. Ba cheart a áireamh orthu sin cainníocht an leictreachais a úsáidtear chun na hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I a tháirgeadh, chomh maith leis an tír tionscnaimh, foinse an ghiniúna agus an fachtóir astaíochtaí CO₂ a bhaineann leis an leictreachas sin.
7. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 29(2) agus beidh feidhm aige le linn na hidirthréimhse dá dtagraítear in Airteagal 32. Cuirfidh siad leis an reachtaíocht atá ann cheana maidir le suiteálacha a chumhdaítear le Treoir 2003/87/CE.

Caibidil XI

Forálacha críochnaitheacha

Airteagal 36

Teacht i bhfeidhm

1. Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.
2. Beidh feidhm aige ón 1 Eanáir 2023.
3. De mhaolú ar mhír 2:
 - (a) Beidh feidhm ag Airteagail 5 agus 17 ón 1 Eanáir 2025;
 - b) Beidh feidhm ag Airteagail 2(2), 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 agus 31 ón 1 Eanáir 2026.
 - (c) Beidh feidhm ag Airteagail 33, 34 agus 35(1), (2), (3), (4), (6) agus (7) ón 31 Nollaig 2025.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

An tUachtarán

IARSCRÍBHINN I

Liosta na n-earraí agus na ngás ceaptha teasa

1. Chun earraí a shainaithint, beidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le hearraí a liostaítear sna hearnálacha seo a leanas a thagann faoi láthair faoi na cóid ainmníochta comhcheangailte ('AC') a liostaítear thíos, agus is éard a bheidh iontu na cóid atá i Rialachán (CEE) Uimh. 2658/87 ón gComhairle ⁽²⁵⁾.
2. Chun críocha an Rialacháin seo, na gáis cheaptha teasa a bhaineann le hearraí atá sna hearnálacha a liostaítear thíos, is éard a bheidh sna gáis sin na cinn a liostaítear thíos le haghaidh gach cineál earraí.

²⁵ Rialachán (CEE) Uimh. 2658/87 ón gComhairle an 23 Iúil 1987 maidir leis an ainmníocht taraife agus staidrimh agus leis an gComhtharaif Chustaim (IO L 256, 7.9.1987, lch. 1).

Stroighin

Cód AC	Gás ceaptha teasa
2523 10 00 – Clincir stroighne	Dé-ocsaíd charbóin
2523 21 00 – Stroighin bhán Portland, bíodh sí daite go saorga nó ná bíodh	Dé-ocsaíd charbóin
2523 29 00 – Cineálacha eile stroighne Portland	Dé-ocsaíd charbóin
2523 30 00 – Stroighin alúmanach	Dé-ocsaíd charbóin
2523 90 00 – Stroighneacha hiodrálacha eile	Dé-ocsaíd charbóin

Leictreachas

Cód AC	Gás ceaptha teasa
2716 00 00 – Fuinneamh leictreach	Dé-ocsaíd charbóin

Leasacháin

Cód AC	Gás ceaptha teasa
2808 00 00 – Aigéad nítreach; aigéid shulfainítreacha	Dé-ocsaíd charbóin agus ocsaíd nítriúil
2814 – Amóinia, í ainhidriúil nó i dtuaslagán uiscí	Dé-ocsaíd charbóin
2834 21 00 - Níotráití potaisiam	Dé-ocsaíd charbóin agus ocsaíd nítriúil
3102 – Leasacháin mhianracha nó cheimiceacha, iad nítrigineach	Dé-ocsaíd charbóin agus ocsaíd nítriúil
3105 – Leasacháin mhianracha nó cheimiceacha ina bhfuil dhá cheann nó trí cinn de na dúile leasacháin nítrigin, fosfar agus potaisiam; leasacháin eile; earraí faoin gcaibidil seo i dtáibléid nó i bhfoirmeacha comhchosúla nó i bpacáistí nach mó ná 10 kg a n-ollmheáchan - Cé is moite de: 3105 60 00 – Leasacháin mhianracha nó cheimiceacha ina bhfuil an dá dhúil leasacháin fosfar agus potaisiam	Dé-ocsaíd charbóin agus ocsaíd nítriúil

Iarann agus Cruach

Cód AC	Gás ceaptha teasa
72 – Iarann agus cruach Cé is moite de: 7202 – Fearó-chóimhiotail 7204 – Fuíollábhar iarainn agus dramhiarann; tinní dramhiarainn agus cruach lena n-athleá	Dé-ocsaíd charbóin
7301 – Bratphíleáil iarainn nó cruach, bíodh sí druileáilte nó pollta, bíodh sí déanta as nithe cóimeáilte nó ná bíodh; uillinneacha, cruthanna agus cónaisc, agus táthú déanta orthu, iad déanta as iarann nó as cruach	Dé-ocsaíd charbóin
7302 – Ábhair tógála iarainn nó cruach le haghaidh iarnróid nó trambhealaigh, lena n-áirítear: ráillí, ráillí cosanta agus ráillí fiaclacha, lanna aistrithe, froganna, slata pointe agus píosaí eile trasbhealaigh, trasnáin (trascheangail), lioscáin, teangacha ladhróige, dingeacha teanga ladhróige, bonnphlátaí (bunphlátaí), fáiscíní ráille, leabaphlátaí, ceangail agus ábhar speisialaithe eile chun ráillí a cheangal nó a dheisiú	Dé-ocsaíd charbóin
7303 00 – Feadáin, píobáin agus próifilí tolla, déanta as iarann teilgthe	Dé-ocsaíd charbóin
7304 – Feadáin, píobáin agus próifilí tolla, gan uaim, iad déanta as cruach nó as iarann (seachas iarann teilgthe)	Dé-ocsaíd charbóin

7305 – Feadáin agus píobáin eile (iad táite, mar shampla, sin nó iad seamaithe nó dúnta ar bhealach eile den chineál sin), trasghearradh ciorclach iontu, iad níos mó ná 406,4 mm ar an trastomhas seachtrach, agus iad déanta as iarann nó cruach	Dé-ocsaíd charbóin
7306 – Feadáin, píobáin agus próifílí tolla eile (cinn séama oscailte nó cinn atá dúnta le táthú, seamú nó ar bhealach eile den chineál sin, mar shampla), iad déanta as iarann nó as cruach	Dé-ocsaíd charbóin
7307 – Feistis feadáin nó píobáin (cúplálacha, uillinneacha, muinchillí, mar shampla), iad déanta as iarann nó as cruach	Dé-ocsaíd charbóin
7308 – Foirgnimh (gan foirgnimh réamhdhéanta atá faoi cheannteideal 9406 a áireamh) agus codanna d'fhoirgnimh (droichid agus codanna droichid, geataí loic, túir, crainn laitise, díonta, creatlacha dín, doirse agus fuinneoga agus a bhfrámaí mar aon le tairseacha doirse, comhlaí, balastráidí, piléir, colúin, mar shampla), iad déanta as iarann nó as cruach; plátaí, slata, uillinneacha, cruthanna, cónaisc, feadáin agus a leithéidí, arna n-ullmhú lena n-úsáid i bhfoirgnimh, iad déanta as iarann nó as cruach	Dé-ocsaíd charbóin
7309 – Taiscumair, umair, dabhcha agus taisceadáin eile den chineál sin le haghaidh aon ábhair (cé is moite de ghás comhbhrúite nó leachtaithe), iad déanta as iarann nó as cruach, a bhfuil toilleadh is mó ná 300 l iontu, bídis línithe nó inslithe in aghaidh teasa nó ná bíodh, ach nach bhfuil trealamh meicniúil ná teirmeach feistithe orthu	Dé-ocsaíd charbóin

7310 – Umair, bairillí, drumaí, cannaí, boscaí agus taisceadáin eile den chineál céanna, le haghaidh aon ábhair (cé is moite de ghás comhbhrúite nó leachtaithe), iad déanta as iarann nó as cruach, a bhfuil toilleadh iontu nach mó ná 300 l, bídis línithe nó inslithe in aghaidh teasa nó ná bíodh, ach nach bhfuil trealamh meicniúil ná teirmeach feistithe orthu	Dé-ocsaíd charbóin
7311 – Coimeádáin le haghaidh gás comhbhrúite nó leachtaithe, iad déanta as iarann nó as cruach	Dé-ocsaíd charbóin
7326 – Earraí eile iarainn nó cruach	Dé-ocsaíd charbóin

Alúmanam

Cód AC	Gás ceaptha teasa
7601 – alúmanam neamhshaoirsithe	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7603 – Púdair agus calóga alúmanaim	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7604 – Barra, slata agus próifílí alúmanaim	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7605 – Sreang alúmanaim	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7606 – Plátaí, leatháin agus stiallacha alúmanaim, atá níos mó ná 0,2 mm ar tiús	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7607 – Scragall alúmanaim (bíodh sé priontáilte nó bíodh páipéar, cairtchlár, plaistigh nó ábhar taca comhchosúil ar a chúl nó ná bíodh), nach bhfuil níos mó ná 0,2 mm ar tiús (gan aon ábhar taca a áireamh)	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7608 – Feadáin agus píobáin alúmanaim	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7609 00 00 – Feistis feadáin nó píobáin alúmanaim (cúplálacha, uillinneacha, muinchillí, mar shampla)	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7610 – Struchtúir alúmanaim (gan foirgnimh réamhdhéanta atá faoi cheannnteideal 9406 a áireamh) agus codanna de struchtúir (mar shampla, droichid agus codanna droichid, túir, crainn laitise, díonta, creatlacha dín, doirse agus fuinneoga agus a bhfrámaí mar aon le tairseacha dorais, balastráidí, piléir agus colúin); plátaí, slata, próifílí, feadáin agus a leithéid arna n-ullmhú lena n-úsáid i struchtúir	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin

7611 00 00 – Taiscumair, umair, dabhcha agus taisceadáin chomhchosúla eile, as alúmanam, le haghaidh aon ábhair (seachas gás comhbhrúite nó leachtaithe), a bhfuil toilleadh níos mó ná 300 l iontu, bídis línithe nó inslithe in aghaidh teasa nó ná bídis, ach nach bhfuil trealamh meicniúil ná teirmeach feistithe orthu	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7612 – Umair, bairillí, drumáí, cannaí, boscaí agus taisceadáin chomhchosúla eile (lena n-áirítear taisceadáin fheadánacha righne nó intitimeacha), as alúmanam, le haghaidh aon ábhair(seachas gás comhbhrúite nó leachtaithe), nach bhfuil toilleadh níos mó ná 300 l iontu, bídis línithe nó inslithe in aghaidh teasa nó ná bídis, ach nach bhfuil trealamh meicniúil ná teirmeach feistithe orthu	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7613 00 00 – Coimeádáin alúmanaim le haghaidh gás comhbhrúite nó leachtaithe	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7614 – Sreang dhualach, cáblaí, bandaí trlseánaithe agus a leithéid de dhéantús alúmanaim, nach bhfuil inslithe go leictreach	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin
7616 – Earraí eile alúmanaim	Dé-ocsaíd charbóin agus sárfhluaracarbóin

IARSCRÍBHINN II

Tíortha agus críocha atá lasmuigh de raon feidhme an Rialacháin seo chun críche Airteagal 2

1. 1. ROINN A- TÍORTHA AGUS CRÍOCHA ATÁ LASMUIGH DE RAON FEIDHME AN RIALACHÁIN SEO

Ní bheidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le hearraí de thionscnamh na dtíortha seo a leanas:

- an Íoslainn
- Lichtinstéin
- an Iorua
- an Eilvéis

Ní bheidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le hearraí de thionscnamh na gcríoch seo a leanas:

- Büsingen
- Heligoland
- Livigno
- Ceuta
- Melilla

2. 2. ROINN B – TÍORTHA AGUS CRÍOCHA ATÁ LASMUIGH DE RAON FEIDHME AN RIALACHÁIN SEO MAIDIR LE LEICTREACHAS A ALLMHAIRIÚ ISTEACH I gCRÍOCH CHUSTAIM AN AONTAIS

[Folamh faoi láthair]

IARSCRÍBHINN III

Modhanna chun astaíochtaí leabaithe a ríomh chun críoch Airteagal 7

1. SAINMHÍNITHE

Chun críocha na hIarscríbhinne seo agus Iarscríbhinní IV agus V, beidh feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

- (a) ciallaíonn ‘earraí simplí’ earraí a tháirgtear i bpróiseas táirgthe nach n-éilíonn ach ábhair ionchuir agus breoslaí nach ngabhann aon astaíochtaí leabaithe leo;
- b) ciallaíonn ‘earraí coimpléascacha’ earraí seachas earraí simplí;
- (c) ciallaíonn ‘sainastaíochtaí leabaithe’ na hastaíochtaí leabaithe in aon tona amháin earraí, arna shloinneadh ina thonaí d’astaíochtaí coibhéise CO₂ in aghaidh an tona earraí;
- (d) ciallaíonn ‘fachtóir astaíochta CO₂’ meán ualaithe dhéine CO₂ an leictreachais a ghintear as breoslaí iontaise laistigh de limistéar geografach. Is éard atá san fhachtóir astaíochta CO₂ an toradh a fhaightear trí shonraí astaíochta CO₂ na hearnála leictreachais a roinnt ar ollmhéid na giniúna leictreachais ó bhreoslaí iontaise sa limistéar ábhartha geografach. Sloinntear é i dtonaí CO₂ in aghaidh na meigeavatuire;
- (e) ciallaíonn ‘comhaontú ceannacháin cumhachta’ conradh faoina gcomhaontaíonn duine leictreachas a cheannach go díreach ó tháirgeoir leictreachais;
- (f) ciallaíonn ‘oibreoir córas tarchurtha’ oibreoir mar a shainmhínítear in Airteagal 2(35) de Threoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁶.

²⁶ Treoir (AE) 2019/944 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Meitheamh 2019 maidir le rialacha comhchoiteanna don mhargadh inmheánach leictreachais agus lena leasaítear Treoir 2012/27/AE (IO L 158, 14.6.2019, lch. 125).

2. NA SAINASTAÍOCHTAÍ LEABAITHE DÍREACHA IARBHÍR A CHINNEADH LE HAGHAIDH EARRAÍ SIMPLÍ

Chun na sainastaíochtaí leabaithe iarbhír a chinneadh le haghaidh earraí simplí a tháirgtear i suiteáil ar leith, ní thabharfar sa chuntas ach na hastaíochtaí díreacha. Chun na críche sin, tá an chothromóid seo a leanas le cur i bhfeidhm:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g}$$

Nuair is é SEEG na sainastaíochtaí leabaithe a ghabhann leis na hearraí g, i dtéarmaí coibhéise CO₂e ina aghaidh an tona, nuair is é AttrEm_g hastaíochtaí sannta a ghabhann leis na hearraí g, agus nuair is é AL_g leibhéal gníomhaíochta na n-earraí, arb é an méid de na hearraí a táirgeadh sa tsuiteáil sin é le linn na tréimhse tuairisciúcháin.

ciallaíonn ‘astaíochtaí sannta’ an chuid d’astaíochtaí díreacha na suiteála le linn na tréimhse tuairiscithe arb é próiseas táirgthe earraí g is cúis léi, agus é sin arna bhunú ar chur i bhfeidhm teorainneacha córais an phróisis táirgthe a shainítear sna gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh de bhun Airteagal 7(6). Is í an chothromóid seo a leanas a úsáidfear chun na hastaíochtaí sannta a ríomh:

$$AttrEm_g = DirEm$$

Nuair is é DirEm na hastaíochtaí díreacha, a thagann de thoradh an phróisis táirgthe, arna sloinneadh i dtonaí de choibhéis CO₂e, faoi chuimsiú na dteorainneacha córais dá dtagraítear sa ghníomh cur chun feidhme arna ghlacadh de bhun Airteagal 7(6).

3. NA HASTAÍOCHTAÍ LEABAITHE DÍREACHA IARBHÍR A CHINNEADH LE HAGHAIDH EARRAÍ COIMPLÉASCACHA

Chun na sainastaíochtaí leabaithe iarbhír a chinneadh le haghaidh earraí coimpléascacha a tháirgtear i suiteáil ar leith, ní thabharfar sa chuntas ach na hastaíochtaí díreacha. Sa chás sin, tá an chothromóid seo a leanas le cur i bhfeidhm:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{ImpMat}}{AL_g}$$

Nuair is é $AttrEm_g$ na hastaíochtaí sannta a ghabhann leis na hearraí g , agus nuair is é AL_g leibhéal gníomhaíochta na n -earraí, eadhon, cainníocht na n -earraí sin a táirgeadh sa tsuiteáil sin le linn na tréimhse tuairisciúcháin, agus nuair is é EE_{ImpMat} na hastaíochtaí leabaithe a ghabhann leis na hábhair (réamhtheachtaithe) ionchuir a caitheadh sa phróiseas táirgthe. Ní bhreithneofar ach ábhair ionchuir a liostaítear mar ábhair atá ábhartha do theorainneacha córais an phróisis táirgthe mar a shonraítear sa ghníomh cur chun feidhme arna ghlacadh de bhun Airteagal 7(6). Mar seo a leanas a ríomhtar an EE_{ImpMat} is ábhartha:

$$EE_{ImpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

Nuair is é M_i mais an ábhair ionchuir i a úsáideadh sa phróiseas táirgthe, agus nuair is é SEE_i na sainastaíochtaí leabaithe a ghabhann leis i leith an ábhair ionchuir i . Maidir le SEE_i bainfidh oibreoir na suiteála úsáid as luach na n -astaíochtaí leabaithe díreacha iarbhír a eascraíonn as an tsuiteáil inar táirgeadh an t-ábhar ionchuir ar choinníoll gur féidir sonraí na suiteála a thomhas ar mhodh leormhaith.

4. NA LUACHANNA RÉAMHSHOCRAITHE DÁ DTAGRAÍTEAR IN AIRTEAGAL 7(2) AGUS (3) A CHINNEADH

Chun críche luachanna réamhshocraithe a chinneadh, ní úsáidfear ach luachanna iarbhair chun astaíochtaí leabaithe a chinneadh. In éagmais sonraí iarbhair, féadfar luachanna litríochta a úsáid. Foilseoidh an Coimisiún treoir maidir leis an gcur chuige chun ceartú a dhéanamh i ndáil le gáis cheaptha teasa nó dramhgháis a úsáidtear mar ionchur próisis, sula mbaileofar na sonraí is gá chun na luachanna réamhshocraithe ábhartha a chinneadh le haghaidh gach cineál earraí a liostaítear in Iarscríbhinn I. Agus na luachanna réamhshocraithe á gcinneadh bainfear úsáid as na sonraí is fearr atá ar fáil. Athbhreithneofar iad go tréimhsiúil trí bhíthin na gníomhartha cur chun feidhme a ghlacfar de bhun Airteagal 7(6) bunaithe ar an bhfaisnéis is cothroime le dáta agus is iontaofa, lena n-áirítear ar bhonn faisnéise arna soláthar ag tríú tír nó ag grúpa de thríú tíortha.

4.1. Na luachanna réamhshocraithe dá dtagraítear in Airteagal 7(2)

I gcás nach féidir leis an dearbhóir údairithe SCCT na hastaíochtaí iarbhair a chinneadh ar mhodh leormhaith, úsáidfear luachanna réamhshocraithe. Socrófar na luachanna sin ag meándéine astaíochta gach tíre onnmhairiúcháin agus le haghaidh gach ceann de na hearraí a liostaítear in Iarscríbhinn I cé is moite de leictreachas, agus iad arna méadú trí chorrach a chur leo a cheapfar go comhréireach. Cinnfear an corrlach sin sna gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh de bhun Airteagal 7(6) den Rialachán seo agus socrófar iad ar leibhéal iomchuí chun sláine chomhshaoil an tsásra a áirithiú, ag tógáil ar an bhfaisnéis is cothroime le dáta agus is iontaofa, lena n-áirítear ar bhonn faisnéise a bhailítear le linn na hidirthréimhse.

I gcás nach féidir sonraí iontaofa maidir leis an tír onnmhairiúcháin a chur i bhfeidhm i gcás cineál áirithe earraí, bunófar na luachanna réamhshocraithe ar mheándéine astaíochtaí an X faoin gcéad is measa feidhmíocht de na suiteálacha CTA AE le haghaidh an chineáil sin earraí. Cinnfear luach X sna gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh de bhun Airteagal 7(6) den Rialachán seo agus socrófar é ar leibhéal iomchuí chun sláine chomhshaoil an tsásra a áirithiú, ag tógáil ar an bhfaisnéis is cothroime le dáta agus is iontaofa, lena n-áirítear ar bhonn faisnéise a bhailítear le linn na hidirthréimhse.

4.2. Na luachanna réamhshocraithe le haghaidh leictreachas allmhairithe dá dtagraítear in Airteagal 7(3)

Déanfar luachanna réamhshocraithe le haghaidh leictreachas allmhairithe a chinneadh do thríú tír, do ghrúpa de thríú tíortha nó do réigiún laistigh de thríú tír, bunaithe ar luachanna réamhshocraithe sonracha, i gcomhréir le pointe 4.2.1, nó, mura mbeidh na luachanna sin ar fáil, ar luachanna réamhshocraithe malartacha, i gcomhréir le pointe 4.2.2.

I gcás ina dtáirgtear an leictreachas i dtríú tír, i ngrúpa de thríú tíortha nó i réigiún laistigh de thríú tír, agus ina dtéann sé trí thríú tíortha, trí ghrúpaí de thríú tíortha nó trí réigiúin laistigh de thríú tír, nó trí Bhallstáit chun go n-allmhairíofar isteach san Aontas é, is iad na luachanna réamhshocraithe a úsáidtear na luachanna ón tríú tír, ón ngrúpa de thríú tíortha nó ón réigiún laistigh de thríú tír inar táirgeadh an leictreachas.

4.2.1. Luachanna réamhshocraithe sonracha le haghaidh tríú tír, grúpa de thríú tíortha nó réigiún laistigh de thríú tír

Socrófar na luachanna réamhshocraithe sonracha ag an bhfachtóir astaíochtaí CO₂ sa tríú tír, sa ghrúpa tríú tíortha nó sa réigiún laistigh de thríú tír, bunaithe ar na sonraí is fearr atá ar fáil don Choimisiún.

4.2.2. *Luachanna réamhshocraithe malartacha*

I gcás nach mbeidh luach réamhshocraithe sonrach ar fáil do thríú tír, do ghrúpa tríú tíortha, nó do réigiún laistigh de thríú tír, socrófar an luach réamhshocraithe malartach le haghaidh leictreachais ag fachtóir astaíochtaí CO₂ san Aontas.

I gcás inar féidir a léiriú, ar bhonn sonraí iontaofa, go bhfuil fachtóir astaíochtaí CO₂ i dtríú tír, i ngrúpa de thríú tíortha, nó i réigiún laistigh de thríú tír níos ísle ná an luach réamhshocraithe sonrach arna chinneadh ag an gCoimisiún nó níos ísle ná an fachtóir astaíochtaí CO₂ san Aontas, féadfar luach réamhshocraithe malartach bunaithe ar an bhfachtóir astaíochtaí CO₂ sin a úsáid i gcás na tíre sin, an ghrúpa tíortha sin, nó an réigiúin sin laistigh de thríú tír.

5. COINNÍOLLACHA MAIDIR LE CUR I bhFEIDHM ASTAÍOCHTAÍ LEABAITHE IARBHÍR SA LEICTREACHAS

Féadfaidh dearbhóir údaráithe SCCT na hastaíochtaí leabaithe iarbhír a chur i bhfeidhm in ionad na luachanna réamhshocraithe le haghaidh an ríomha dá dtagraítear in Airteagal 7(3) má chomhlíontar na coinníollacha carnacha seo a leanas:

- (a) tá an méid leictreachais, a n-éilítear an úsáid astaíochtaí leabaithe iarbhír ina leith, cumhdaithe ag comhaontú ceannaigh cumhachta idir an dearbhóir údaráithe SCCT agus táirgeoir leictreachais atá lonnaithe i dtríú tír;
- (b) An tsuiteáil ina ngintear an leictreachas, tá sí nasctha go díreach le córas tarchurtha an Aontais Eorpaigh nó is féidir a léiriú ag am an onnmhairithe nach raibh aon phlódú líonra fisiceach ag aon phointe sa líonra idir an tsuiteáil agus córas tarchurtha an Aontais Eorpaigh;
- (bb) ní astaíonn an tsuiteáil a tháirgeann leictreachas níos mó ná 550 gram CO₂ de thionscnamh breosla iontaise in aghaidh na cileavatuair leictreachais;

- (c) tá méid an leictreachais a n-éilítear na hastaíochtaí leabaithe iarbhair a úsáid ina leith, tá sin sannta ar bhealach cinnte don acmhainn idirnasctha sannta ag na hoibreoirí córas tarchurtha freagracha uile sa tír thionscnaimh, sa tír ceann scríbe agus, más ábhartha, i ngach tír idirimpair, agus is don tréimhse amháin ama, tréimhse nach mbeidh níos faide ná uair an chloig, a thagraíonn an acmhainn ainmnithe agus an táirgeadh leictreachais ag an tsuiteáil;
- (d) tá deimhniú ar fáil ó fhóraitheoir creidiúnaithe gur comhlíonadh na critéir thuasluaite. Gheobhaidh an fóraitheoir tuarascálacha eatramhacha gach mí ar a laghad ina dtabharfar léiriú ar an gcaoi a bhfuiltear ag comhlíonadh na gcritéir thuasluaite.

6. LUACHANNA RÉAMHSHOCRAITHE DÁ dTAGRAÍTEAR IN AIRTEAGAL 7(2) A OIRIÚNÚ DE RÉIR GNÉ RÉIGIÚN-SONRACH

Is féidir luachanna réamhshocraithe a chur in oiriúint do réimsí ar leith, réigiúin de thíortha ina bhfuil saintréithe sonracha i réim maidir le fachtóirí astaíochta oibiachtúla. Nuair atá sonraí atá curtha in oiriúint do na saintréithe áitiúla sonracha sin ar fáil agus nuair is féidir luachanna réamhshocraithe níos spriocdhírithe a shainiú, féadfar na luachanna réamhshocraithe sin a úsáid.

I gcás dearbhóirí i leith earraí de thionscnamh tríú tír, nó grúpa de thríú tíortha, nó réigiún laistigh de thríú tír, i gcás inar féidir leis na dearbhóirí sin, ar bhonn sonraí iontaofa, a léiriú gurb ísle na luachanna réamhshocraithe malartacha arna n-oiriúnú de réir gnéithe réigiún-sonracha ná na luachanna réamhshocraithe arna sainiú ag an gCoimisiún, féadfar na luachanna réamhshocraithe malartacha a úsáid.

IARSCRÍBHINN IV

**Ceanglais leabharchoimeádta maidir le sonraí a úsáidtear chun astaíochtaí leabaithe a ríomh
chun críche Airteagal 7(4)**

**1. NA SONRAÍ ÍOSTA NACH MÓR DO DHEARBHÓIR ÚDARAITHE SCCT A CHOINNEÁIL LE
hAGHAIDH EARRAÍ ALLMHAIRITHE:**

1. Sonraí lena sainaithnítear an dearbhóir údaráithe SCCT:

(a) ainm;

(b) uimhir chuntais SCCT;

2. Sonraí maidir le hearraí allmhairithe:

(a) cineál agus cainníocht gach cineál earraí;

(b) an tír thionscnaimh;

(c) na hastaíochtaí iarbhír nó na luachanna réamhshocraithe.

**2. NA SONRAÍ ÍOSTA ATÁ LE COINNEÁIL AG DEARBHÓIR ÚDARAITHE SCCT LE hAGHAIDH
ASTAÍOCHTAÍ LEABAITHE IN EARRAÍ ALLMHAIRITHE ARNA GCINNEADH BUNAITHE AR NA
hASTAÍOCHTAÍ IARBHÍR:**

Do gach cineál earraí allmhairithe a gcinntear astaíochtaí leabaithe ina leith bunaithe ar
astaíochtaí iarbhír, coinneofar na sonraí breise seo a leanas:

(a) sainaitheantas na suiteála inar táirgeadh na hearraí;

(b) faisnéis teagmhála oibreoir na suiteála inar táirgeadh na hearraí;

(c) an tuarascáil fíorúcháin mar a leagtar amach in Iarscríbhinn V;

(d) sainastaíochtaí leabaithe na n-earraí.

IARSCRÍBHINN V

Prionsabail fíorúcháin agus ábhar na dtuarascálacha fíorúcháin chun críche Airteagal 8

1. PRIONSABAIL AN FHÍORAITHE

Beidh feidhm ag na prionsabail seo a leanas:

- (a) beidh dearcadh an sceipteachais ghairmiúil ag fíoraitheoirí agus iad ag déanamh na bhfíoruithe;
- (b) ní mheasfar na hastaíochtaí leabaithe iomlána a bheidh le dearbhú i ndearbhú CBAM a bheith fíoraithe ach amháin má aimsíonn an fíoraitheoir, le dearbhú réasúnta, go bhfuil an tuarascáil fíorúcháin saor ó mhírítis ábhartha agus ó neamh-chomhréireachtaí ábhartha maidir le hastaíochtaí leabaithe a ríomh i gcomhréir le rialacha Iarscríbhinn III;
- (c) beidh sé éigeantach go dtabharfaidh an fíoraitheoir cuairteanna ar an tsuiteáil ach amháin i gcás ina dtarscaoiltear ón éigeantas sin é trí bhíthin critéir shonracha a chomhlíonadh;
- (d) chun a chinneadh cé acu is ábhartha míráitis nó neamh-chomhréireachtaí, nó nach ábhartha, úsáidfídh an fíoraitheoir tairseacha a leagtar síos leis na gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh i gcomhréir le hAirteagal 8. Maidir le paraiméadair nach sainítear na tairseacha sin ina leith, bainfidh an fíoraitheoir úsáid as breithiúnas saineolach i dtaobh an gá míráitis nó neamh-chomhréireachtaí, ina n-aonar nó nuair a dhéantar iad a chomhiomlánú le míráitis nó neamh-chomhréireachtaí eile, a bhfuil bonn cirt leis de bharr a méide agus a cineáil, a mheas mar mhírítis nó neamh-chomhréireachtaí ábhartha.

2. ÁBHAR NA TUARASCÁLA FÍORÚCHÁIN

Ullmhóidh an fíoraitheoir tuarascáil fíorúcháin ina suífear astaíochtaí leabaithe na n-earraí agus ina sonrófar na saincheisteanna go léir a bhaineann leis an obair a rinneadh agus ina n-áireofar an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad:

- (a) sainaitheantas na suiteálacha inar táirgeadh na hearraí;
- (b) faisnéis teagmhála oibreoir na suiteálacha inar táirgeadh na hearraí;

- (c) an tréimhse thuairisciúcháin is infheidhme;
- (d) ainm agus faisnéis teagmhála an fhíoraitheora;
- (e) uimhir chreidiúnaithe an fhíoraitheora, agus ainm an chomhlachta chreidiúnaithe;
- (f) dáta na gcuairteanna ar na suiteálacha, más infheidhme, nó na cúiseanna nár tugadh cuairt ar an tsuiteáil;
- (g) cainníochtaí gach cineáil earraí dearbhaithe a táirgeadh sa tréimhse thuairisciúcháin;
- (h) cainníochtú astaíochtaí díreacha na suiteála le linn na tréimhse thuairisciúcháin;
- (i) tuairisc ar an gcaoi a sanntar astaíochtaí na suiteála do chineálacha éagsúla earraí;
- (j) faisnéis chainníochtúil faoi na hearraí, na hastaíochtaí agus na sreafaí fuinnimh nach mbaineann leis na hearraí sin;
- (k) i gcás earraí coimpléascacha:
 - i. cainníochtaí gach ábhair ionchuir (réamhtheachtaithe) a úsáideadh;
 - ii. na hastaíochtaí leabaithe sonracha a bhaineann le gach ceann de na hábhair ionchuir (réamhtheachtaithe) a úsáideadh;
 - iii. i gcás ina n-úsáidtear astaíochtaí iarbhír, sainaitheantas na suiteálacha inar táirgeadh an t-ábhar ionchuir (réamhtheachtaithe) agus na hastaíochtaí iarbhír ó tháirgeadh an ábhair sin.

- (l) ráiteas an fhíoraitheora ina ndearbhaítear gurb é a bhreith nó a breith, le cinnteacht réasúnta, go bhfuil an tuarascáil saor ó mhíráitis ábhartha agus ó neamh-chomhréireachtaí ábhartha maidir le rialacha ríomha Iarscríbhinn III;
 - (m) faisnéis faoi mhíráitis ábhartha a aimsíodh agus a ceartaíodh;
 - (n) faisnéis faoi neamh-chomhréireachtaí ábhartha leis na rialacha ríomha a leagtar amach in Iarscríbhinn III a aimsíodh agus a ceartaíodh.
-